

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2012 • LXVI. • ŠTEVILKA 3

IZ GENERALNE KURIJE	
Solidarni in odgovorni - manjši bratje v sedanji krizi	3
Pismo generalnega ministra celotnemu redu ob beatifikaciji br. Gabriela m. Allegra in 14 praških mučencev	6
IZ PROVINCIALATA	
Daj mi pravo vero (FMKr)	8
IZ TAJNIŠTVA	
Zapisnik 15. redne seje prov. definitorija	10
IZ ŽIVLJENJA IN DELA PROVINCE	
Sprejem v postulat	11
Prve začasne zaobljube br. Benedikta Emberšiča	11
Ponovitev začasnih zaobljub	11
Odhod iz klerikata	11
Bivanje zunaj hiše	12
Predsednik RS je p. Cirila Božiča odlikoval z redom za zasluge	12
Daj mi pravo vero!	12
Novice s Svete Gore	13
Poročila o dejavnostih pri Novi Štifti	14
Romanje v Assisi	15
RAZNOTEROSTI	
Leto vere	16
Mir in dobro skozi 50 let (1951-2001)	17
Kaj se dogaja v cerkvi	18
Marijina prikazovanja v Porčanju	19
IZ MEDIJEV	21
NASLOVNIK PROVINCE	23

Kolofon

Poročila leto 2012 (LXVI) številka 3
Izdal: Slovenska frančiškanska provinca
sv. Križa
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.
Ureja: br. Janez Papa
Odgovarja: br. Stane Zore
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar, p. Tadej Inglič
Grafična priprava: br. Dragan Vampola
Tisk: Repovž d.o.o., Grosuplje

Pismo generalnega ministra in definitorija za praznik sv. Frančiška

SOLIDARNI IN ODGOVORNI

Manjši bratje v sedanji krizi

Ob prazniku našega očeta sv. Frančiška želimo z vami podeliti nekaj razmišljanj na osnovi sedanje ekonomsko-finančne krize. Ta kriza prestopa meje razvitih gospodarstev in se vključuje v širšo krizo nerazvitosti, ki zadeva več kot dve milijardi ljudi, ki so prisiljeni živeti v skrajni revščini.

Dragi bratje:
Gospod naj vam da mir!

Ni naš namen, da bi obravnavali celotno, precej zapleteno problematiko, ampak da bi drug drugega spodbudili, da bi se osebno in skupnostno vprašali: kakšno odgovornost imamo ali jo čutimo v tej težki konjunkturi? Kako mi, manjši bratje, živimo razmere v svetu in predvsem splošno krizo, ki zadeva tolike družine? Kako lahko danes zvesto in pomenljivo živimo svojo odločitev za uboštvo, solidarnost in pričevanje, ki daje dostojanstvo in priložnost tudi v negativnih razmerah, ki jih imenujemo „kriza“? Trpljenje tolikih ljudi, zlasti najbolj slabotnih, je vir skrbi tudi za nas, ki si želimo, da bi še naprej ostajali *bratje ljudi*.

Ne samo ekonomsko-finančna kriza

Sedanja kriza je pod mnogimi vidiki drugačna od prejšnjih. Njen prvenstveni vzrok je povezan s samim sistemom, z načinom, kako je sistem organiziran, pa tudi z načeli in utemeljitvami, ki so v njegovih temeljih. V zadnjih letih smo bili priča naraščajoče prevlade financ nad realnim gospodarstvom, prevlade, ki se je dotaknila tudi

politične sfere in jo skoraj popolnoma podredila financam.

Prav je, da med učinki krize poleg neenakosti v prihodkih spomnimo tudi na nepreglednost in nestalnost trgov, ki sta posledica vodilne vloge financ. Pri tem sta bili prizadeti zaupanje in verodostojnost, ki sta temeljni vrednosti za njihovo pravilno delovanje in za njihovo zdržnost. Na tej poti so negovali utvaro vedno večjih finančnih zaslužkov, dokler se ni rodila *hybris*, povezana z „zapeljevanjem“, da se zaslužek končno lahko osvobodi dela, v naraščajoči „ločitvi“ med financami in realnim gospodarstvom.

V napuhu moči, ki je ovil finance, je praznino, ki jo je na trgih ustvarila erozija zaupanja in preglednosti, zapolnil pohlep, ki je postal značilnost finančnega kapitalizma.

Rast čistega dobička je postala cilj, ki je bil skupen večjemu delu podjetniškega *menagementa*. Tudi samo zmanjševanje osebja je neredko uporabljeno kot vzvod za povečanje dobička delničarjev.

Za veliko milijonov ljudi kriza pomeni brezposelnost. Ti ljudje nimajo več dohodka iz dela in s tesnobo gledajo ukinjanje morebitnih pomoči in nevarnost globoke družbene odrinjenosti. Poleg tega je povečanje cen hrane mnogo milijonov ljudi, zlasti v najbolj revnih deželah, prisililo v nevzdržno stanje, ki ogroža njihovo preživetje kot tako.

Sedanja kriza – skupaj s svetovno revščino, lakoto, vojnami in uničevanjem stvarstva – presega zgolj tehnično-konjunktorno raven in zadeva tudi antropološko in etično razsežnost. Pod vprašaj so postavljeni koristolovstvo, iskanje osebnega dobička za vsako ceno in nebrzdano potrošništvo. Ti motivi delovanja so oblikovali danes prevladujočo kulturo in celotno človekovo življenje usmerjali k sebičnim ciljem v skladu z razumskim vzorcem, ki ga izražajo odnosi po načelu enakovredne izmenjave: dam, da bi imel. Vseeno pa nam kriza obsežno dokazuje negativne izide teh koristolovskih odločitev, kakor tudi neučinkovitost tolikih čisto tehničnih posredovanj v poskusu, da bi izšli iz krize.

Razmišljanje, ki izhaja iz naše duhovnosti

Premagovanje krize in spreminjanje našega sveta zahtevata spremembo ravnanja, ki bo dalo nov smisel našemu bivanju in si zamislilo drugačen model razvoja. V tem smislu daje naša evangelijska in frančiškanska duhovnost dragoceno luč.

- *Evangelij je "veselo oznanilo" za življenje*, zato „evangelij ni samo sporočilo o tem, kar je mogoče vedeti; evangelij je sporočilo, ki ustvarja dejstva in spreminja življenje“ (*Rešeni v upanju*, 2). Verovati evangeliju torej pomeni vprašati se po razlogu za to krizno stanje, odkriti drže in ravnanja, ki so jo povzročili, postaviti pod vprašaj naš način življenja, se spreobrniti in postati „veselo oznanilo“ za tistega, ki trpi.
- *Središče krščanskega življenja je ljubezen*. Bog je ljubezen. „Velika zapoved ljubezni do bližnjega zahteva in spodbuja zavest, da smo odgovorni za tistega, ki je tako kot jaz Božja stvaritev in Božji otrok: da smo bratje v človeškosti in v mnogih primerih tudi v veri nas mora voditi k temu, da v drugem vidimo resnični drugi jaz, ki ga Gospod neskončno ljubi. Če bomo skrbeli za ta pogled bratstva, bodo solidarnost, pravičnost, kakor tudi usmiljenje in sočutje privreli iz našega srca“ (Benedikt XVI., *Sporočilo za post* 2012, št. 1).
- *Ljubezen, ki jo je živel in razodeval Jezus, nas vodi k temu, da dajemo prednost ubogim in trpečim, in vključuje iskanje pravičnosti*, ki je eno od znamenj kraljestva. Za Jezusa, ki je bil poslan, da bi prinesel evangelij ubogim (prim. *Lk* 4,18; *Mt* 11,5), so bili odrinjeni in izključeni pohujšanje. Gledanje na revščino kot na pohujšanje nas mora voditi k temu, da privzamemo dejavno in javno zadržanje v prid socialno ubogih držav in področij (prim. *GK* 96 §2).
- *Vse dobrine pripadajo Bogu, ki jih daje v dobro vseh*. Frančišek je prepričan, da so vse dobrine, duhovne in materialne, božje:

ne pripadajo nam. Kot uči Sveto pismo, ko često spominja, da „je zemlja božja“ (prim. *3 Mz* 25,23; *2 Mz* 9,29; *Ps* 24,1), človek ne more imeti nič za svojo lastnino, ker je vsaka dobrina božja (prim. *FNPVod* 17,18). Prejeli smo jih kot oskrbniki, da bi jih izročili v službo vseh. To Frančiškovo gledanje se sklada z učenjem cerkvenih očetov o univerzalni namenjenosti dobrin; ta nauk je povzelo tudi pokoncilsko socialno učenje Cerkve

- *Vračanje*. Za Frančiška je podelitev ali solidarnost logična posledica njegovega pojmovanja lastnine. Zanj je Bog edini gospodar vseh dobrin, ki jih velikodušno deli vsem ljudem (prim. *2 Čel* 77). Rabo stvari določa potreba: stvari pripadajo tistemu, ki jih potrebuje. Za Frančiška podaritev plašča revežu ni nič drugega kot vračanje, razumljeno kot pravičnost: če tega, ker je imel, ni delil s tistim, ki je bil bolj potreben, se je počutil kot tat (prim. *2 Čel* 87; 92).

Kaj lahko naredimo?

Današnja kriza je za nas lahko klic Duha, „čas milosti“, da spremenimo svoj pogled na svet in postanemo bolj solidarni. Zato nas ne more pustiti brezbriznih, ampak mora v nas, v krajevnih in provincialnih bratstvih sprožiti zahtevno preverjanje našega življenjskega sloga, konkretnega udejanjanja *sine proprio*, ekonomske organiziranosti naših ustanov, naše sposobnosti delitve z ubogimi in odrinjenimi.

Če začnemo od notranjega življenja naših bratstev, ali ne bi moral sedanji težak družbeno-ekonomski položaj v vsakem bratu prebuditi pripravljenost za velikodušnost in vzajemnost? Kako upravičiti osebne bančne račune ali zadrževanje dobrin zase (plač, pokojnin, darov ...), ki pripadajo bratstvu in ki bi jih morali deliti tudi z najbolj potrebnimi reveži? Ali smo pošteni do družbe, tako da plačujemo davke? Ali imamo z našimi delavci vse urejeno po zakonu?

Na ravni provincialne ekonomije mislimo, da je „Skupni sklad“, ki ga polnijo vsa bratstva in je pomoč vsem bratstvom, zelo konkretna oblika solidarnosti med nami, vzajemnosti med bratstvi in je lahko tudi vir podelitve z ubogimi.

Mislimo, da bi morala sedanja kriza, ki tolikim družinam nalaga omejenost sredstev in druge družine prisili, da se odpovedo potrebnemu, tudi v bratih izzvati resno spraševanje vesti o preveč lagodnem življenjskem slogu, o preveč svobodni rabi kar najbolj izpopolnjenih sredstev, o življenjskih navadah, ki so očitno „meščanske“ in potrošniške (prim. *GK* 67). Kako lahko novim revežem vlivamo pogum, če se nam samim ne uspe odpovedati tolikim „nepotrebnim potrebam“?

Zaradi resnosti, ki jo je povzročila kriza, bi morali pregledati tudi rabo premičnih (npr. kopiče-

nje denarja, prim. GK 82 §3; in svoje zaupanje v Božjo previdnost') in nepremičnih dobrin (toliko praznih stavb). Koliko prisilno izseljenih družin, koliko priseljencev brez stalnega bivališča, koliko združenj, ki se ukvarjajo s skrbstveno dejavnostjo bi lahko koristilo prostore, ki so neuporabljene? In denar, v katere banke ga najraje nalagamo? Zdi se, da je danes predvsem pomembno vedeti, kako banke uporabljajo naše prihranke: za spodbujanje ekonomskih, socialnih, kulturnih projektov, ki spoštujejo človekove pravice in skrb za stvarstvo, ali za dejavnosti, ki nasprotujejo našim etičnim načelom?

Naša podelitev z drugimi in solidarnost pa ne smeta biti samo velikodušni, ampak tudi razumni in ustvarjalni. Če gledamo na svojo preteklost, opazimo, da je observanca zaznamovala neko posebno rodovitno obdobje, ker so bratje znali povezati težnjo po notranji prenovi z težnjo po družbeni prenovi, s čemer so dali življenje občudovanja vredni iznajdbi Monti di pietà (skladi usmiljenja), ki so bili prva oblika mikroposojil za človeštvo. Etične finance, mikroposojila, socialne zadruge, pravična in solidarna trgovina so po mnogih koncih sveta razumne oblike solidarnosti, ki jim, če so podprte, uspe osvoboditi revščine veliko ljudi, ko jih spoštujejo v njihovem dostojanstvu. Ne omejujejo se na preprosto dobrodelnost, ampak spodbujajo organizacijsko sposobnost posameznikov, ki dobrodelnost uživajo. Nujno potrebno je še naprej skrbeti za osebno in skupnostno formacijo bratov, zlasti ekonomov in gvardijanov, da bodo v globino razumeli družbeno ekonomsko dinamiko. Upravljanja finančnih virov ne moremo zaupati samo zdravi pameti. Predstavlja namreč učinkovito sredstvo za odgovorno državljanstvo, ki se poteguje za skupno dobro in za celosten razvoj.

V svojem pastoralnem delu moramo osveščati in v svojih cerkvenih okvirih (župnije, šole, skupine, gibanja) vzgajati, pri odločitvah moramo dati prednost najbolj slabotnim in potrebnim; kot skupnostni ključ nam mora služiti stavek iz *Apostolskih del*: „Imeli so vse skupno“; poskrbeti moramo, da bodo v vseh naših župnijah, svetiščih in samostanih prostori za sprejemanje, počlovečenje in srečanje, in da bo navzoče tudi prostovoljstvo za solidarnost z ubogimi.

Sebi in vam, bratje, hočemo zastaviti še bolj radikalno vprašanje: ali smo se še sposobni pohujšati zaradi toliko revščine in krivic, ki so v svetu? Ali pa pobegnemo za lahkotno izjavo, da nas problem močno presega in zato ne moremo narediti nič? Ali ni tudi to eden od načinov, da „uspavamo“ svojo vest? Če je morje sestavljeno iz tolikih majhnih kapljic, lahko tudi v družbeno-gospodarski razsežnosti naša majhna kapljica prispeva k oblikovanju morja solidarnosti in dobrote.

Naše odločitve na polju potrošnje, varčevanja in podelitve so pomemben prispevek (ali odvze-

manje) za graditev solidarne ekonomije, v službi človeka in vseh ljudi. Zato se moramo tudi zavesti, da takšna nova solidarna ekonomija ne bo samo rezultat odločitev visoke gospodarske politike, ampak bo tudi izvirala iz tega, kar lahko s svojim načinom življenja in delovanja ponudimo mi.

Če pregledna in skupnostna ekonomija hrani bratsko skupnost, nas ekonomija podelitve naredi v resnici za brate ubogih in majhnih. To je zanesljivo pričevanje, ki družbi kaže drugačno smer, ki je svobodna slepega individualizma in sebične osebne koristi, ter je odprta za konkretno solidarnost in pravičnost. Zdi se nam, da je iti v tej smeri najboljši način, da počastimo našega očeta in brata Frančiška.

Rim, 17. septembra 2012

Praznik vtisnjenja ran sv. Frančišku

Vaši bratje v generalnem definitoriju

br. José Rodríguez Carballo, ofm (Gen. min.)
br. Michael Anthony Perry, ofm (Gen. vic.)
br. Vincenzo Brocanelli, ofm (Gen. def.)
br. Vicente-Emilio Felipe Tapia, ofm (Gen. def.)
br. Nestor Inácio Schwerz, ofm (Gen. def.)
br. Francis William Walter, ofm (Gen. def.)
br. Roger Marchal, ofm (Gen. def.)
br. Ernest Karol Siekierka, ofm (Gen. def.)
br. Paskalis Bruno Syukur, ofm (Gen. def.)
br. Julio César Bunader, ofm (Gen. def.)
br. Vincent Mduduzi Zungu, ofm (Gen. def.)
br. Aidan McGrath, ofm (Gen. tajnik)

Pismo generalnega ministra celotnemu redu ob beatifikaciji br. Gabriela m. Allegra in 14 praških mučencev

Z veseljem vam sporočam dve „dobri novici“:

beatifikacijo br. Gabriela M. Allegra 29. septembra v stolnici v Acireale in beatifikacijo 14 mučencev OFM 13. oktobra v stolnici v Pragi.

*Dragi bratje,
Gospod naj vam da mir!*

Po Božji previdnosti se oba dogodka odvijata nekaj dni pred in dva dni po začetku leta vere, ki ga je napovedal Benedikt XVI. z apostolskim pismom *Vrata vere*, in bo nastopilo 11. oktobra 2012. „Želim si, da bi to leto v vsakem verniku vzbudilo hrepenenje po izpovedovanju vere v polnosti s prenovljenim prepričanjem, zaupanjem in upanjem ... Znova odkriti vsebine vere, ki jo izpovedujemo, živimo in molimo, in razmišljati o samem dejanju vere sta nalogi, ki si ju mora zlasti v tem letu zadati vsak vernik“ pravi papež.

Po papeževi želji gre torej za „zahteven načrt“ za vsakdanje življenje vsakega vernika, da bi „ponovno odkrili pristnega misijonarskega duha, ki je potreben, da bi novi evangelizaciji dali življenje.“

Naše življenje ima smisel samo iz vere in samo če ga delimo z drugimi. Naloga obeh dogodkov je lahko v tem, da v nas „povečata vero“, saj nam eden konkretno kaže, kako naj jo hranimo, podpiramo in oznanjamo – „čez njihov prag [vrat vere] lahko stopimo, ko nam je oznanjena Božja

beseda, srce pa se pusti preoblikovati preobražujoči milosti“ –; drugi pa nam govori o tem, kakšne vrhove lahko vera doseže; do daritve življenja izpovedovati lepoto hoje za Jezusom Kristusom, našim življenjem in vodenjem.

Da bi se Beseda širila in bila slavljen

To je bila največja želja br. Gabriela. Za njeno ureničevanje je študiral, delal, trpel in umrl. Umrl je namreč v Hong Kongu leta 1976, ko je razlagal 54 psalm!

Rojen je bil 26. decembra 1907 v S. Giovanniju la Punta (Katanija). V red manjših bratov je vstopil leta 1923 in bil posvečen v duhovnika 1930. Leta 1918 je br. Gabriele, potem ko je poslušal predavanje gorečega frančiškanskega misijonarja na takratnem papeškem ateneju Antonianumu v Rimu, izrazil željo, da bi šel na Kitajsko „iz ljubezni do Božje besede in da bi v kitajski jezik prevedel celotno Božje pismo ljudem.“ Te mladostne sanje so se mu v polnosti izpolnile leta 1961. To velikansko delo ni zbudilo začudenja samo v br. Gabrielu – tako da je dejal: „kako mi je uspelo narediti vse to! To je zasluga Brezmadežne Device“ – ampak tudi v nas. Ta podvig, ki mu je preiskrbel naziv „novega svetega Hieronima Kitajske

in Daljnega Vzhoda“, je omogočila vera božjega služabnika v Besedo, ljubezen do Kitajske in Kitajcev, zlasti do gobavcev in revežev, dolgotrajen študij, ki ga je podpiralo stalno življenje molitve in pobožnosti. Takole se je namreč obračal na Gospoda: „Daj, da bom kot sveti Bonaventura in moj dragi brat blaženi Janez Duns Skot znal hraniti študij v nenehni molitvi in da bom študiral samo zato, da bi postal učenec božanske Modrosti, se pravi, da bi te bolj poznal in ljubil.“

Skratka, bil je pristen sin Frančiška Asiškega. V življenju in z življenjem je znal izraziti pristno frančiškansko izročilo, ko se je postavil v službo Cerkve in kitajskega ljudstva, združujoč svetost in znanost. Ni naključje, da so bile njegove prednostne izbire: svetost, modrost, apostolat in mučeništvo.

Zavetniki praškega samostana

Leta 1604 so manjšim bratom izročili opustošeni samostan Sv. Marije Snežne v Pragi. Spominjajoč se povabila Križanega pri Svetem Damijanu sv. Frančišku - „pojdi in popravi mojo hišo, ki je, kakor vidiš, vsa v ruševinah“ - so takoj popravili samostan in cerkev. Vendar se niso omejili na to. Z oznanjevanjem Besede, predvsem pa s pričevanjem svojega življenja po vzoru Ubožca, so nadaljevali svoje poslanstvo. Postavili so se v službo vere Božjega ljudstva in tistih, ki so nasprotovali katoliški veri, vse do daritve življenja 15. februarja 1611.

Veliko je vidikov pričevanja teh „blaženih mučencev“, kakor so jih takoj poimenovali, o katerih moramo premišljevati danes. Enega od teh bi rad poudaril za naše vesoljno bratstvo, kakor so naredili še škofje Božje Cerkve, ki je v Republiki Češki, v pismu, ki ga bodo brali pri nedeljskih mašah 30. septembra 2012. Gre za dejstvo, da je 14 mučencev tvorilo resnično mednarodno bratstvo zaradi različnih stopenj frančiškanske karizme – 4 bratje duhovniki (br. Federico Bachstein, br. Giovanni Martínez, br. Bartolomeo Dalmaso, br. Simone); 4 bratje laiki (br. Cristoforo Zelt, br. Giovanni Didak, br. Emanuel, br. Giovanni Bodeo); 1 brat diakon (br. Girolamo dei Conti Arese); 1 brat subdiakon (br. Gaspare Bodeo); 2 brata z začasnimi zaobljubami (br. Giacomo e br. Clemente); 2 brata naovince (br. Giovanni e br.

Antonio) – in zaradi različnih narodnosti, iz katerih so prihajali (4 Čehi, 4 Italijani, 3 Nemci, 1 Španec, 1 Francoz in en Nizozemec).

To je pričevanje, ki ga naša mednarodna bratstva predvsem danes lahko nudijo ljudstvom neke Evrope in ne samo nje, ki vedno niha med solidarnostjo in iskanjem lastnih koristi, med željo po biti „skupen dom“ in postavljanjem novih „zidov“: nova „shema“ družbe, temelječe na dostojanstvu osebe in na ovrednotenju bogastva vseh. Gre za spodbudo, naj se vedno spominjamo Frančiškovega povabila: „Zaradi tega vas je Bog poslal po vsem svetu!“ Poslal nas je kot brate, da bi bili bratje vseh in da bi vsem povedali: vi ste bratje. Dajati pričevanje bratstva je prvo in najbolj vidno oznanilo evangelija. Ne, mednarodna bratstva niso nekakšna nenavadna ideja. Navezujejo se na „starodavno sled“, na Frančiškovo potujoče bratstvo, na mednarodno bratstvo 14 praških mučencev!

Sklep

Dragi bratje, sporočam vam vest o teh dveh spominih vrednih dogodkih za naše vesoljno bratstvo, pa ne zato, da bi „prejemali slavo in čast“ iz tega, kar so naredili ti naši bratje, ampak ker takšni dogodki tvorijo sporočilo upanja za nas, ki si prizadevamo, da bi poživili svojo poklicanost in poslanstvo.

„Serafsko drevo“ v vsakem obdobju rodi številne in izredne sadove, ki nam govorijo, da je vedno mogoče živeti v skladu z načinom življenja, ki nam ga je dal sv. Frančišek Asiški.

Od nas najbrž ne bodo terjali prelitja krvi, ampak zvestobo temu, kar smo obljubili na dan svojih zaobljub! Živimo jo v prepletu našega vsakdanjega bivanja, da bomo v sedanjem svetu „živa eksegeza“ svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa, posledično pa verodostojni in privlačni nosilci veselega oznanila, da bodo toliki ljudje, ki iščejo Boga, lahko „našli pravo pot do vrat vere.“

Rim, 24. septembra 2012

Z ljubeznijo
vaš minister in služabnik
br. José Rodríguez Carballo, ofm
generalni minister OFM

DAJ MI PRAVO VERO (FMKr)

Prvo nedeljo v mesecu oktobru vsako leto obhajamo rožnovensko nedeljo, Frančiškovi bratje in vsi tisti, ki ste z nami tesneje povezani po svetem Frančišku Asiškem in njegovi duhovnosti, pa obhajamo tudi Frančiškovo nedeljo.

Spoštovani bratje in sestre.

VCerkvi na Slovenskem se letos v povezanosti z vesoljno Cerkvijo pripravljamo na čisto posebno priložnost: na obhajanje leta vere, ki ga je razglasil in h katerega mu je povabil sveti oče Benedikt XVI. z apostolskim pismom *Vrata vere*. Uradno bomo v leto vere vstopili 11. oktobra, ko bo minilo 50. let od začetka 2. vatikanskega koncila – tega mejnika v prenovi življenja Cerkve, ki ga še vedno nismo uresničili v vseh njegovih poglobljenih odtenkih. Papež v svojem pismu pravi, da so nam „*Vrata vere*“ (Apd 14,27), ki vodijo v življenje v sožitju z Bogom in omogočajo vstop v njegovo Cerkev, vedno odprta. Čez njihov prag lahko stopimo, ko nam je oznanjena Božja beseda, srce pa se prepusti oblikovati preobražajoči milosti. Stopiti skozi ta vrata pomeni stopiti na pot, ki pelje skozi vse življenje. Začne se s krstom (prim. Rim 6,4), po katerem lahko Boga kličemo z imenom Oče, in se konča s prehodom skozi smrt v večno življenje“ (VV 1). Vsi, ki se navdihujemo ob Frančiškovi duhovnosti, želimo v leto vere poglobiti svojo vero ob pričevanju Frančiškovega življenja. Zdi se namreč, da v tem času, v katerem doživljamo vso zahtevnost družbene situacije in vso krhkost človeškega tako v družbi kot v Cerkvi, ponovno potrebujemo pričevanjski pogum Asiškega ubožca, ki je v razme-

re viharjih in epohalnih sprememb svojega časa prinesel preprosto življenje po evangeliju našega Gospoda Jezusa Kristusa ter oznanjal pokoro in spreobrnjenje.

Sveti Frančišek se dobro zaveda, da je vera predvsem Božji dar. Iz svojega osebnega izkustva pa je tudi spoznal pot, po kateri vera postane tudi človekovo dejanje, postane odgovor, ki ga človek daje Bogu, ki se po milosti razodeva človeku. Svojim bratom in sestram Frančišek predstavi konkretno pot do zrele vere, ki bi jo lahko povzeli nekaj korakov.

Najprej mora biti človek iskalec. Ne iskalec tega, kar mu ponujajo trgovine in agencije ali tega, k čemur ga vabi skušnjava, ampak mora biti *iskalec nebeških stvari*. To iskanje je pogojeno s čistostjo src: „Zares čisti v srcu so tisti, ki prezirajo posvetno in težijo po nebeškem ter nikoli ne prenehajo s čistim srcem in s čisto dušo moliti Gospoda, živega in pravega Boga, ter zreti nanj,“ pravi v 16. opominu. Prav ta čistost srca zagotavlja, da človekovo obzorje ostaja odprto. Greh namreč zamegli pogled, umaže oči duše in duha, da se ne moreta več ozirati v presežno. Ta odprtost se izraža v hrepenem nemiru, ki človeka žene onkraj njega samega, onkraj njegovega trenutnega položaja ... Gre za nemir, ki ga vabi k doseganju tiste polnosti, ki jo je vanj položil Bog ob stvarjenju. Morda ta bivanjski nemir najlepše izraža misel sv. Avgušтина, do-

bro znana in vedno nova, da je naše srce nemirno, dokler se ne spočije v Bogu (prim. Izpovedi I,1). V Frančiškovem življenju se je ta nemir kazal v želji, da bi služil velikemu Gospodu. Ta želja ga je gnala v Apulijo. In ta želja ga je pripeljala v Spoleto, kjer je v skrivnostnem pogovoru začel odkrivati pravo smer svojega nemira.

Iskanju se mora pridruževati *molitev*, ki spodbuja in spremlja rast vere. V življenju svetega Frančiška vera in molitev rasteta sočasno: po globoki molitvi prihaja do vedno bolj notranjega spoznanja Božjih oseb in njihovega delovanja; z molitvijo v tišini se v njem razvija vera občudovanja, veselja, češčenja; po kontemplativni molitvi prihaja do vere, ki preobrazí človeka do istovetenja z nadvse ljubljenim Bogom. Zato ga dogodek v Spoletu odvede v cerkvico Svetega Damjana, ki na pol porušena govori o Cerkvi tistega časa. V njej v molitvi prosi: „O vzvišeni in veličastni Bog, razsvetli temine mojega srca. Daj mi pravo vero, trdno upanje in popolno ljubezen, razumnost in spoznanje, o Gospod, da se bom držal tvoje svete in resnične zapovedi.“ V molitvi Frančišek vse pričakuje od Boga. Edino, kar želi in zahteva od sebe je, da se bo držal Božje zapovedi, da bo spolnjeval Božjo voljo.

Molitev, v kateri se Bogu da ves na razpolago in vse pričakuje od Boga, ga odpre za *voljno poslušanje Božje besede*, kakor jo oznanja Cerkev. Za Frančiška je bilo poslušanje Božje besede vsakdanji kruh. To poslušanje je daleč presegalo pasivno sprejemanje informacij, novic ali sporočil. Božja beseda je bila zanj dihanje, bila je življenje. Besede, ki jo je enkrat slišal, ni nikdar več pozabil. Po Marijinem vzoru jo je shranil v svojem srcu in se vedno znova vračal k njej. „Spomin mu je nadomeščal knjige, ker je njegovo uho, čeprav samo enkrat, zanesljivo razumelo to, kar je ljubezen premišljevala“ (2 Čel 102). Če za Frančiška življenjepisci pravijo, da ni bil človek ki moli, ampak je bil molitev, potem lahko tudi mirno rečemo, da ni bil človek, ki je poslušal Božjo besedo, ampak je bil človek, ki ga je Božja beseda bivanjsko napolnjevala. Ko je tik pred smrtjo zaradi bolezni zelo trpel, mu je eden izmed bratov predlagal, da bi mu prebral nekaj iz evangelija, saj mu je to vedno bilo v tolažbo in uteho. Pa ga je Frančišek ljubeznivo poučil, da vse te besede že dolgo nosi v sebi. Brate živo spodbuja, naj bodo rodovitna zemlja, v kateri bo Božja beseda mogla vzkaliti in roditi svoj sad. „Skrbno se varujmo, da ne bi bili zemlja kraj pota... Držimo se torej besed, življenja in nauka in svetega evangelija,“ spodbuja v Nepotrjenem Vodilu (10, 41). Pozorno moramo tudi zaznati Frančiškovo poudarjanje, da je potrebno Božjo besedo poslušati in razumeti, kakor jo razlaga Cerkev. V Frančiškovem času so se nevarno hitro množili tisti, ki so prisegali na evangelij, niso pa znali ali hoteli evangelija živeti znotraj Cerkve. Pravzaprav skušnjava vseh časov. Današnji čas jo izrazi v vedno znova slišanjem ali prebranjem reku: „Kristus da, Cerkev ne.“ Mislim, da bi Frančišek na ta izgovor, po katerem posame-

zniki ali skupine odhajajo iz Kristusove Cerkve, odgovoril z ganljivim Pavlovim vzklikom: „Vi pa se niste tako učili Kristusa“ (Ef 4,20). Zato odločno spodbuja in opominja svoje brate: „Vse teologe in tiste, ki oznanjajo najsvetejše Božje besede, moramo spoštovati in častiti, kakor tiste, ki nam delijo duha in življenje“ (FOP 13). Zgodovina nas uči, da je samo ostajanje v veri Cerkve zagotovilo, da ne bomo v svoji *pravičnosti in evangeljskosti* odšli med tiste, ki Kristusa ne ljubijo in si prizadevajo, da bi celotno vsebino krščanstva in poslanstva Cerkve izpraznili zgolj v dobrodelno ustanovo.

Iz tega poslušanja Božje besede se rodi *izpovedovanje* vere v besedah in v delih. Ko Frančišek bratom naroča, na kakšen način naj bivajo med ljudmi, pri čemer ni pomembno, kje živijo in kakšne službe so jim zaupane, jih roteče spodbuja, naj vedno in povsod „... priznajo, da so kristjani.“ (FNPVod 16,6). Ko Bog po molitvi in poslušanju njegove Besede nagovori človeka, ta nagovor pričakuje človekov odgovor. Prvi in neposredni odgovor v vseh časih je bil in tudi danes ostaja priznanje svoje vere. Frančišek gre v zahtevah do bratov še dlje. Ni dovolj, da se priznavajo za kristjane. Hoče, da se priznavajo za katoličane. Koliko bolj je izpovedovanje naše katoliške pripadnosti potrebno danes, ko se zdi, da je bolj častno pripadati kateremu koli gibanju na tem svetu, kakor pa katoliški Cerkvi. Zato Frančišek odločno zahteva, naj bodo „vsi bratje katoličani, živijo in govorijo naj katoliško“ (FNPVod XIX,1). Ne samo, naj bodo, katoličani, ampak naj tudi tako živijo in govorijo. Ali je to pobožna prenapetost srednjeveškega svetnika, neuporabna za današnji čas? Nikakor! To je dosledna izpeljava evangeljskih zahtev. Tudi Jezus namreč svojim učencem da samo dve možnosti: „Toda povem vam: Vsakega, ki bo priznal mene pred ljudmi, bo tudi Sin človekov priznal pred Božjimi angeli“ (Lk 12,8).

„Leto vere je s tega vidika povabilo k pristnemu in prenovljenemu spreobrnjenju h Gospodu, edinega Odrešeniku sveta. Po skrivnosti svoje smrti in vstajenja je Bog razodel polnost Ljubezni, ki rešuje in kliče ljudi k spreobrnjenju življenja. Glede na njegovo svobodno razpoložljivost se človekove misli, čustva, miselnost in obnašanje počasi prečiščujejo in preobražajo na nikoli docela dopolnjeni življenjski poti. 'Vera, ki deluje po ljubezni' (Gal 5,6), postaja novo merilo razumnosti in delovanja, ki spreminja vse človekovo življenje“ (VV 6).

Dragi bratje in sestre. Zahvaljujem se vam, da skupaj z nami hodite pot vere, na kateri po zgledu sv. Frančiška hodimo za Ljubeznijo, ki jo še vedno premalo ljubimo. V letu vere vam obljubljam, da bomo Frančiškovi bratje molili za vašo vero, vas pa prosim, da molite za našo. Tako bomo povezani v eno samo občestvo postajali živi evangelij Jezusa Kristusa, ki za naš zbegani čas in svet ostaja pot resnica in življenje.

p. Stane Zore, provincial

Zapisnik 15. redne seje provincialnega definitorija

Petnajsta redna seja provincialnega definitorija je potekala 11. septembra 2012 v samostanu sv. Frančiška v Šiški.

I. Sprejem zapisnika prejšnje seje

Provincialni minister je predstavil dogajanje po provinci glede bolnih bratov in praznovanja Marijinega rojstva na Sveti Gori in na Brezjah. Čestitali smo tudi provincialnemu vikarju za srečanje z Abrahamom ob njegovi petdesetletnici.

Zapisnik je bil sprejet.

II. Koledar province za naslednje šolsko leto

Dogovorili smo se, da se bo **vmesni provincialni kapitelj** začel na velikonočni ponedeljek, 1. aprila 2013, in končal v četrtek, 4. aprila 2013. Kar zadeva kraj kapitlja se nam zdi bolje, da ga obhajamo skupaj, zato smo izbrali samostan v Nazarjah.

Za **tajnika kapitlja** je bil izbran tajnik province br. Janez Papa. Zapisnikarje bomo izbrali kasneje izmed nečlanov kapitlja.

Dan province bo 22. maja 2013. Lahko bi bil pri Sv. Trojici.

Termini DHV:

17.-22.2.2013, Brezje

16.-21.6.2013, Nazarje

18.-23.8.2013, Sveta Gora

III. Praznovanje leta vere v naši provinci

Čez en mesec se bo pričelo praznovanje leta vere. To je pomembno za naše osebno življenje, pa tudi za naše apostolsko delo. V tem smislu bi lahko bile obarvane tudi področne duhovne obnove.

Poudarjeno je bilo, da se moramo obrniti navznoter, da lahko damo tudi kaj navzven. Lahko bi pripravili kakšne pridigarske osnutke (zlasti za advent in post). Lahko bi zastavili kakšne pastoralne izzive, pričevanja o veri, izkustvu ... Prav tako se je treba posvetiti poklicem: Kako smo mi danes še pričevalni? Včasih mislimo, da se ne »splaća« delati z mladimi. Ampak je treba vztrajati. Ne sme biti časa za malodušje. Tudi pri pridiganju moramo paziti, da ne pademo v pesimizem, ampak moramo biti označevalci upanja.

Vsekakor je potrebno iskati nove načine dela. Pomembno je prepoznavanje znamenj časov.

Ne smemo mimo papeževskega dokumenta o veri in škofovskega PIP – pastoralnega načrta. Tajnik za evangelizacijo in misijonsko evangelizacijo bo povabil na srečanje vse člane *Tajništva* in rektorje romarskih središč, da bi pripravili smernice za delo. Potrebno je torej najprej delati na sebi, potem pa o tem pričevati z življenjem. Spreobrne se in veruj. Spremenimo se samo, če verjamemo in ljubimo. Samo navdušenje ni dovolj.

IV. Dom matere Romane v Melbourneu

Letos februarja je minilo 20 let, odkar je bil dom odprt. P. Bazilij si doma ni predstavljal kot dom za ostarele, ampak kot nekakšen hostel za tiste, ki bodo še lahko skrbeli sami zase. Vendar so se razmere spremenile, prostori ne ustrezajo več standardom za delo z nepokretnimi. Dom s 30 posteljami ne more rentabilno poslovati. Brez pomoči škofijske ustanove *Catholic Homes*, sploh ne bi mogli pridobiti potrebnih dovoljenj za delo. Dom bi lahko postal hostel, kakor je bilo v načrtu od začetka. Tudi stavba ni bila načrtovana in zgrajena za *nursing home*, ampak za hostel.

Septembra bo provincialni minister odšel v Avstralijo, kjer bo predstavil zaprtje doma.

V. P. Michel Kuren

Provincialni minister je predstavil potek postopkov glede personalne situacije Michela Kurena.

VI. Razno

- Definitorij je razpravljal o prošnji br. Tilna Gregorja Urtlja in sprejel nadaljnje korake v zvezi s primerom.
- Župnija bl. škofa Antona Martina Slomška – MB-Košaki, ki jo je nekdanje upravljala naša provinca, prosi za posojilo pri dokončanju ogrevanja, estrihov in tlakov v novem župnijskem domu. Definitorij se je odločil, da bomo dali skromen dar.

Prihodnja seja bo v torek 16.10.2012 ob 9⁰⁰ Novi Štifi.

Sejo smo sklenili z molitvijo ob 12.30 uri.

*br. Janez Papa
tajnik province*

SPREJEM V POSTULAT

1. septembra 2012 je v našem bratstvu na Viču v Ljubljani leto postulata začel kandidat Damjan Kern. Rojen je bil 6. februarja leta 1992 v Kamniku. V Biotehničnem centru v Naklem se je izučil za vrtnarja. Med nami želi živeti in delovati kot brat neduhovnik.

Želimo mu, da bi z Božjo pomočjo in z mogočno priprošnjo svetega očeta Frančiška hodil po poti, na katero ga je poklical Gospod.

PRVE ZAČASNE ZAOBLJUBE BR. BENEDIKTA EMBERŠIČA

Že nekaj let je mali šmaren, praznik Marijinega rojstva, za našo provinco dan, ko bratje novinci zaključijo svoje leto preizkušnje in naredijo prvečasne zaobljube.

Letos je ob koncu noviciata z zaobljubo življenja v pokorščini, brez lastnine in v čistosti br. Benedikt Emberšič izpričal rodovitnost molitve za duhovne poklice, saj je zaobljube v roke provincialnega ministra p. Staneta Zoreta izrekel med sveto daritvijo ob škofijskem dnevu molitve za nove duhovne poklice, ki jo je na Sveti Gori pred polno baziliko ob somaševanju preko osemdesetih duhovnikov in upokojenega škofa Metoda Piriha daroval novi ordinarij koprške škofije msgr. dr. Jurij Bizjak.

Br. Benedikt se je preselil v skupnost začasno zaobljubljenih bratov v samostanu Ljubljana Center. Želimo mu, da bi ga služenje Bogu in ljudem po zgledu in priprošnji svetega Frančiška Asiškega osrečevalo in izpolnjevalo njegovo željo po dobrem.

PONOVITEV ZAČASNIH ZAOBLJUB

Trem našim bratom z začasnimi zaobljubami je 7. septembra poteklo leto, za katerega so lani prvič izrekli ali ponovili svoje začasne zaobljube. Zaradi odsotnosti provincialnega ministra je zaobljube br. Melhiorja Grošlja, br. Boštjana Horvata in br. Dominika Papeža na samostanskem koru v Ljubljani sprejel provincialni definitor br. Miran Špelič.

Bratom želimo, da bi to leto zanje pomenilo pogum nove rasti v zvestobi Bogu, Cerkvi in ljudem.

ODHOD IZ KLERIKATA

Po poteku začasnih zaobljub sta se dva naša brata, br. Jani Jeriček in br. Mihael Ambrožič, odločila, da ne bosta prosila za podaljšanje svojih začasnih zaobljub. Odločitev sta po večkratnih pogovorih z vzgojitelji, s duhovnimi spremljevalci in s provincialnim ministrom sprejela iz osebnih razlogov. Obema želimo da bi v svojem življenju ostala zvesta pričevalca Kristusove ljubezni do ljudi. Naj ju Gospod, ki je najvišje dobro, nenehno blagoslavlja.

Vsak odhod je za nas spraševanje vesti v duhu vprašanja generalnega ministra br. Josėja Rodrígueza Carballa, ki je dejal, da se moramo ob vsakem odhodu vsi ostali vprašati, kaj je tisto, zaradi česar ostajamo, da bi bilo naše frančiškansko življenje trdneje utemeljeno v Kristusu in s tem postalo pristnejše pričevanje za brate in sestre našega časa.

BIVANJE ZUNAJ HIŠE

Br. Tilen Gregor Urtelj je na provincialat poslal prošnjo, da bi mu dovoliti enoletno bivanje zunaj redovne hiše. Ta čas želi izkoristiti, da bo preveril svojo redovniško poklicanost. Zapisal je, da v tem času „na področju poklica pričakuje glede na razplet predhodnih korakov in globljega premisleka nov začetek v tej ali drugi ustanovi oziroma izven redovnega življenja.“

V smislu kan. 665 Zakonika cerkvenega prava in čl. 228 naših Generalnih statuten mu je provincialni minister s privolitvijo svojega definitorija na definitorialni seji, ki je bila 11. septembra 2012 v samostanu Ljubljana Šiška dal dovoljenje za enoletno bivanje zunaj hiše, ki se je začelo s podpisom zadevnega dokumenta s strani br. Tilna Gregorja Urtlja. Želimo mu, da mu ta čas pomaga dozoreti v odločitvi za zvestobo poklicanosti.

DISPENSA ANDREJA VUGE

Sveti oče Benedikt XVI. je ugodil prošnji Andreja Vuge in mu 7. avgusta 2012 preko Kongregacije za klerike z dne 23. avgusta 2012, prot. št. 20114269/S podelil dispense vseh obveznosti in dolžnosti, ki izhajajo iz svetega reda, duhovniškega celibata in redovnih zaobljub. Andrej je reskript dispense podpisal pred provincialnim ministrom 10. septembra 2012 in s tem sprejel vsa določila in pogoje, ki izhajajo iz reskripta. Naj ga Gospod spremlja v življenju, za katero se je odločil.

PREDSEDNIK RS JE p. CIRILA BOŽIČA ODLIKOVAL Z REDOM ZA ZASLUGE

Predsednik republike dr. Danilo Türk je p. Cirila Božiča 12. julija 2012 odlikoval z redom za zasluge. Ob njegovih domačih je bila na slovesnosti navzoča tudi ministrica za Slovence po svetu gospa Ljudmila Novak.

Predsednik je odlikovanje obrazložil z besedami:

„Pater Ciril Božič, duhovnik frančiškanskega reda, je zadnje desetletje duhovniški vodja slovenskega misijona v Melbourne v Kewu, ki je osrednja stična točka za celotno slovensko skupnost v avstralski zvezni državi Victoria. Njegov misijon je poleg verskega tudi kulturno, socialno in izobraževalno središče za Slovence.

Pater Ciril Božič je prvič prišel v Avstralijo leta 1982 in tam ostal deset let. Najprej je pomagal v verskem in kulturnem središču sv. Rafaela v Sydneyju, kjer se je poleg pastoralnega dela takoj lotil tudi širjenja kulturne dejavnosti. Zavzel se je za Slomškovo sobotno šolo slovenskega jezika, slovenske radijske postaje, urejal glasilo Rafael

in pisal članke, spodbujal mlade in jim pomagal pri ustanavljanju raznih zabavnih skupin, igralskih in pevskih zborov, prirejal slikarske razstave, predstave in turneje, kulturna srečanja, obnovil cerkev in dvorano ter bil pobudnik za koncert mladih, ki vsako leto poteka v drugem avstralskem velenestu. Delo za ohranitev slovenskega jezika, kulture, pesmi in plesa med mladimi, tudi tistimi, ki so že tretja ali četrta generacija Slovencev, mu je v največje veselje.

Med osamosvajanjem Slovenije je dejavno sodeloval pri gibanju Slovencev v Avstraliji za pomoč Sloveniji in njenim prizadevanjem za pravico do mednarodnega priznanja njene državnosti.

Svoje delo v Avstraliji je nadaljeval leta 2001 v Melbourne, kjer je že leta 1992 dokončal tudi magisterij o umetniku slovenskega rodu Stanislavu Rapotcu, ki je živel in ustvarjal v Avstraliji. Priljubljenost patra Božiča jasno govori o tem, da je Slovence v Avstraliji pritegnil s svojo predanostjo slovenskemu človeku, ljubeznijo do slovenske kulture in jezika, predanostjo vrednotam slovenskega duha, a hkrati tudi z vero v ustvarjalno moč posameznika, v pomen skupnega dela ter spoštovanja različnosti in enakopravnosti. Pater Božič – z dušo in telesom predan svojemu poklicu in narodu – je s svojim pastoralnim in kulturnim delovanjem Slovence povezal tudi z vero v smisel, ki ga človekovemu bivanju dajejo medsebojna pomoč in solidarnost, poštenost ter sodelovanje.“

P. Ciril se je predsedniku zahvalil za odlikovanje in poudaril, da je to priznanje vsem Slovincem v Avstraliji, ki si prizadevajo za slovensko narodno identiteto in kulturno dediščino. Zahvalil se je tudi vsem, ki so zaslužni za aktivno povezavo med matično domovino in diasporo.

P. Cirilu čestitamo tudi mi in mu želimo, da bi skupaj z vsemi, ki jih je omenil v zahvali, če naprej delal v Božjo slavo in v blagor ljudi v Avstraliji.

DAJ MI PRAVO VERO!

Pod naslovom »Daj mi pravo vero!« je od 27. do 31. avgusta v Šibeniku potekal 6. narodni seminar za voditelje formacije in odgovorne v bratstvih FRAME. Po zaslugi dobrih sosedskih odnosov in srečevanja na mednarodnih srečanjih FRAME smo te tega seminarja udeležili tudi predstavniki narodnega sveta FRAME iz Slovenije: Zdenka Pišek odgovorna za mednarodne odnose, Helena Rebek, blagajničarka narodnega sveta, in br. Tomaž Pinter, duhovni asistent.

Narodni svet hrvaške FRAME je to srečanje organiziral že šestič. Vsako leto je v zadnjem tednu v avgustu, njegov namen pa je vzgajati in izobraževati tiste, ki so v krajevnih bratstvih FRAME odgovorni za novince. Iz vsakega bratstva sta prišla po dva, tako da se nas je nabralo nekaj manj kot sto. Večinoma so to bili mladi iz zadnjih letnikov

srednje šole in iz začetka študija. Ob sorazmerno mladih udeležencih me je presenetil resno zastavljen program s predavanji, delavnicami, delom v skupinah, molitvijo... tako, da v njem ni bilo veliko prostega časa.

Kot pove že naslov »Daj mi pravo vero!«, je bila rdeča nit seminarja vera, živeta na osebni in živ način. Tako smo se prvi dan ustavili ob dveh pre-

davanjih. Prvo je nosilo naslov „Verujem“. V njem nam je br. Robert Čibarić predstavil poteze vere v luči katekizma. V drugem delu dopoldneva pa nam je Danijela Rebac, nekdanja članica FRAME, predstavila dokument „Pot poklica v FRAMI“. Popoldan so se mladi zbrali v skupinah po regijah, iz katerih prihajajo, in delili veselje in težave. Predstavljen je bil tudi „Narodni priročnik za formacijo“, ki je v fazi preizkušanja.

V sredo sta nas obiskala bivši predsednik hrvaške FRAME Lovro s svojo ženo Ireno. Za nas sta pripravila predavanji „Bratsko animiranje in meto-

de“ ter „Načini in cilji dela v skupini“. Ta dan smo imeli tudi edino prosto popoldne in zato smo se šli kopat. Zvečer pa so mladi iz župnije, ki nas je gostila, pripravili adoracijo.

Cetrtek je bil obarvan z razmišljanji in delom po skupinah o novi evangelizaciji. Uvodno predavanje je pripravil br. Ivan Penava, potem pa

smo temo poglobili še v delavnicah, kjer smo ob srečevanju konkretnih težav, ki jih imamo v bratstvih FRAME, iskali konkretne rešitve in poti pričevanja in oznanjevanja vere.

Slovenci smo se ta dan po kosilu poslovili, ker smo v petek že imeli obveznosti doma, Hrvatje pa so srečanje zaključili z mašo v petek.

Na srečanju me je najbolj nagovorila preprostost s katero so se ti mladi organizatorji lotili priprave seminarja. Bivanje v šolski telovadnici, preprosta hrana, brez veliko tehničnih pripomočkov, preprosti materiali, ki smo jih dobili udeleženci. Vse pa je spremljala njihova številna navzočnost in prijaznost. Kot drugo pa sem bil presenečen nad resnostjo, ki so jo pokazali. Intenzivnost dela, malo zabave, v pogovorih so uporabljali strokovne izraze in resno debatirali. Najlepše presenečenje pa je bilo, da so po delavnicah, ki so vedno trajale čez poldan, mladi sami začeli moliti Angelovo češčenje. Upam, da bomo sedaj, okrepljeni s to dobro izkušnjo in nekaj uporabnega materiala, lahko tudi pri nas naredili kaj več za vzgojo v naših bratstvih FRAME.

br. Tomaž Pinter

NOVICE S SVETE GORE

Včasih smo radi peli pesem »Jesen rumena, dobra žena, otroci se je vesele ...«, bolj otožno pa je zvenela »Mrzel veter tebe žene, drobna ptičica od nas ...« Da, poletje se je nagnilo v jesen, dnevi se krajšajo in noči daljšajo. Poletje nas je dodobra ogrelo, suša pa oškodovala in tako povzročila napovedano draginjo. »Dodano vrednost« k draginji so pripevali tudi požari, še posebej tisti podtaknjeni.

Zvonovi v našem zvoniku so kar nekaj časa molčali, zvonik pa v tem času ni sameval. Mojstri se uredili, kar je bilo potrebno in dogovorjeno. Tako zdaj zvonovi veselo in prijetno pozvanjajo in ura glasno meri čas. Ne ustavi se niti ponoči, kar je nekatere udeležence na duhovnih vajah motilo in je bilo bitje ure poleg vročine še dodatna pokora. (Prisluhnili smo vsem, ki imajo rahlejši spanec, in po novem zvonovi ponoči, in sicer od 22.00 do 5.00, »spijo«!) Ta mesec pa mineva 90 let, odkar so leta 1922 pripeljali sedanje zvonove na Sveto Goro, čeprav tedaj zvonika sploh še ni bilo. Prisluhnimo zvonovom: »Zvonovi, zvonite, k molitvi in na delo vabite ...!«

Za praznovanje Kronance in ob obletnici Marijinega prikazanja sta bila med nami štandreški dekan Karel Bolčina in p. Mari Osredkar. Drugo nedeljo v juliju pa nas je s svojim obiskom počastil nadškof Denis J. Hart iz Melbourne, skupaj seveda s p. Valerjanom in p. Cirilom.

Romanja posameznikov, družin, skupin, peš in s prevozi se vrstijo vse leto, v jeseni pa so posebej pogosta župnijska in dekanijska romanja ter romanja kar tako. Posebej veliko romarjev se je udeležilo procesije na večer pred Marijinem vnebovzetjem. Na praznik pa je slovesno bogoslužje prvič vodil novi koprski ordinarij, škof dr. Jurij Bizjak.

P. Pavel je neopazno vstopil v 89. leto, za kar so mu prišli čestitati njegovi ožji sorodniki. P. Pavel še vedno duhovno oskrbuje redovnice, njega pa zvesto obiskujejo patronažne sestre. S prihodom p. Rafka se je naša družina povečala, a le za krajši čas, saj se je po končanem noviciatu poslovil in v Ljubljano preselil novinec p. Benedikt. Zadnje tedne sva izkoristila za romarske izlete na Vejno, v Gradež, Oglej, na Staro goro (ob tej priliki se nama je pridružil tudi Klemen Mate), Trsat. Gostila pa sva noviciat s Trsata; z njihovimi novinci smo si skupaj ogledali Postojnsko jamo, ki je goste zelo prevzela. Da nisva osvajala hribov, pa so krivi škorpioni in kače. Prve obljube je izrekel na dan, ko je vsa Slovenija molila za nove poklice. Zdaj je vsaj za eno leto noviciat zaključen. Kaj nam hoče Gospod s tem sporočiti, pa lahko razmišljamo in ugibamo.

Jesen je tu, pogled pa beži tja gor, kjer vrhovi najprej dobijo belo pokrivalo. »O, ko bi imel peruti ...« Pa srečno!

P. Zdravko

POROČILA o dejavnostih pri Novi Štiffi

V teh nekaj mesecih smo pri Mariji vnebovzeti opravili nekaj važnih del. Mednje spadajo gotovo duhovne vaje, ki sva jih opravila brata in to v Nazarjah oziroma na Sveti Gori. Doma pa sva poskrbela za razne skupine s škofijske gimnazije v Šentvidu in birmske skupine.

Vikendi v šolskem letu 2011 – 2012 so bili dobro obiskani. Tudi v poletnem času je prišlo nekaj skupin mladih pevcev, ki so poskrbeli za »podaljšane pevske vaje« in godci

Poseg v kuhinjo in nje obnova pomaga, da lažje postrežemo skupinam, ki rade k nam pridejo. Vsakokratna procesija nas je opozarjala, da bo treba urediti pot zanjo. Ob obnovi vodovoda se nam je ponudila prilika, da se tudi to uredi. Kmalu za tem smo uredili še ploščad med samostanom – kozolcem in bivšim hlevom in to asfaltirali. Ne samo midva, tudi ljudstvo je bilo zadovoljno ob pogledu na urejeno okolico hiše in cerkve, posebno še, ko smo dobili kar nekaj močnih zunanjih klopi.

Peskanje stebrov in napisa nad vhodom na »svete štenge« - svete stopnice in napis v kronogramu (z velikih črk se bere letnica - 780), ki se po naše glasi: »Popotnik, glej stopnice svete, da moliš tu iz duše vnete. Pribežališča varna pot - Marija Devica bodi povsod!«, je bilo delo malo pred Veliko mašo.

Hvala Bogu, že dolgo tega, posebej pa ob razstavi pod arkadami Marijinega doma za Veliko mašo 2011 je padla odločitev, da bomo uredili cerkvico sv. Jožefa, da bo primerna za bogoslužje in tudi za razstavni prostor. Veliko je bilo dela, da smo cerkev pripravili za to. Potrebna so bila nova vrata, okna, očistiti je bilo treba stene in tlak.

Razstava slikarja samouka Rudija Košmrlja pred praznikom Marije v nebo vzete v kapeli sv. Jožefa je bila dobro obiskana. Pripravlja se že nova razstava. Kakor med študijskim letom, tako je bila pri nas skrb za FSR prisotna tudi v počitniških mesecih. Evropskega kongresa FSR in FRAME v Lisieuxu, v dneh med 9. in 15. julijem, se je udeležil p. Filip. Duhovnosti sv. Frančiška, smo ugotavljali, je blizu tudi duhovnost sv. Terezije Deteta Jezusa z »malo potjo«. Njena mama je bil sestra III. reda in kot blažena skupaj z možem Ludvikom Martin počivata v njeni cerkvi v kripti (gostujeta pri najmlajši hčerki).

Kljub letom, ki jih naše lepo osmerokotno baročno Marijino svetišče na Brinovem hribu ima (cerkev je bila dograjena in za bogoslužje urejena leta 1671 – pred dobrimi 340 leti) in so mnogi cerkveni dostojanstveniki vodili za Veliko mašo, je bilo letos prvokrat v zgodovini, da je vodil slovesnost ob 16.00 kardinal in to dr. Franc Rode ob izredno veliki množici vernega ljudstva.

Marsikdo je že doživel, da se velikemu slavlju in veselju, kaj rado zgodi, da se prikažejo žalostni trenutki. Sestra smrt je obiskala vas Sušje in naš veliki dobrotnik Ludvik Ambrožič je po hudi bolezni 23. 8. proti večeru odšel domov. Njegov pogreb, v nedeljo, 25. avgusta, je pokazal, kako je bil naš Ludvik, z družino vred, priljubljen.

Iz kronike izluščil

p. Filip

Franciškov tabor za najstnike 2012

Romanje v Assisi

Letošnji Franciškov tabor se je dogajal nekoliko drugače. Postal je romarska »karavana« najstnikov, ki so polni očitnega, na trenutke pa tudi bolj prikrita hrepenenja po svobodi, sreči, ljubezni, resnici, lepoti ... V tem oziru se je sv. Frančišek četudi v podobi mladenič iz daljnega srednjega veka brez težav priključil tej »karavani«. Na tej poti smo vedno bolj ugotavljali, kako v veliki meri najgloblja izkušnja »srednjeveškega« mladostnika sovпада z izkušnjo mladostnika iz sveta »i-phonov in i-padov«.

Po pričakovanjih je bil odziv na vabilo Franciškovega tabora precejšen. Najstniki so prišli z različnih koncev Slovenije. Večinoma so bili udeleženci tabora, kar starostno pomeni od zaključenega 7. razreda pa do vključno 2. letnika srednje šole. Starejši srednješolci pa so sodelovali pri animiranju in tehnični organizaciji. Tako smo napolnili tri velike avtobuse: 150 romarjev. Program smo izvajali bratje v okviru Franciškanske mladinske pastore in manjše sestre sv. Frančiška.

Romanje smo pričeli v soboto, 7. julija, s sveto mašo na Viču. Tako so starši lahko svoje otroke blagoslovili in jih izročili v Božje varstvo. Nato pa smo se podali na pot proti Assisiju. Nastanili smo se v že preizkušenem kampu (Fontemaggio), ki ima čudovit razgled na dolino.

Vsak dan je imel bogato vsebino, ki je bila povezana z enim izmed dogodkov v Franciškovem življenju. Čez dan nas je mestece Assisi nagovarjal s svojimi »kamni«, ki so pričali o stoletni navzočnosti »Franciškovega duha«. Bil je tudi čas za pogovor in tišino, da je lahko spregovorilo tudi

»srce«. Zvečer pa smo imeli sveto mašo, da nam je spregovorila tudi večna »Beseda«. Vsak udeleženeec je dobil posebno romarsko knjižico, ki mu je bila v pomoč pri odkrivanju povezanosti med Franciškovi življenjem in njegovo lastno osebno izkušnjo odraščanja. Sicer pa je bilo v taboru sproščeno vzdušje, primerno razposajenemu počitniškemu razpoloženju. Organizirali smo si tudi nogomet in odigrali nekaj tekem proti poljskim franciškanskim bogoslovcem. Teden življenja pod šotori je v vseh nas okrepilo občutek za preprostost, skromnost in hvaležnost. To je tista življenjska drža, ki človeku omogoča ohranjati notranji mir in veselje. Domov smo se vračali v soboto, 14. julija.

Če strnem svoje vtise bi dejal, da sta zame dragoceni predvsem dve izkušnji. Kot prvo sem bil vesel in prijetno presenečen, ko sem videl naše nadebudne najstnike, kako na svetih krajih umolknejo, pokleknejo in molijo. To je bilo pričevanje njihove osebne vere. Ta vera je ob vseh dvomih in iskanjih sposobna rasti in zoreti. Kot drugo pa vedno bolj opažam, kako dragoceno je naše medsebojno sodelovanje pri mladinski pastoreli. Vsak izmed nas ja dodal svoj kamenček k mozaiku čudovite duhovne izkušnje Assisija. Sam zagotovo nimam vseh tistih kamenčkov, ki so jih v tem tednu uspeli mladim podariti moji sobratje in sestre. Zato si srčno želim, da bi imeli še naprej dovolj poguma, velikodušnosti, pa tudi potrpežljivosti in bi tako čim več mladim omogočili doživeti takšno izkušnjo občestva, kjer bi mogla rasti in zoreti njihova osebna vera.

p. Ambrož Mušič

LETO VERE

(11. oktober 2012–24. oktober 2013)

Leto vere bomo po odločitvi koncilskega papeža Benedikta XVI. začeli obhajati prav na obletnico začetka II. vatikanskega koncila, torej 11. oktobra 2012, in tako najlepše proslavili zlati jubilej tega za vso Cerkev tako pomembnega dogodka. Sedanji papež je sodeloval na koncilu kot teološki izvedenec, čeprav mu je tedaj bilo komaj 35 let. Njegov naslednik v tem pomenu ne bo več koncilski papež, priča koncila.

Papež bl. Janez XXIII. je imel malo časa, zato je hitel in že po treh mesecih (25. januarja 1959) presenetil Cerkev z napovedjo koncila. Začele so se priprave na prvo zasedanje, ki se je začelo 11. oktobra 1962. Teden dni pred začetkom se je papež odločil, da gre na grob sv. Frančiška v Assisi, da v molitvi prosi za pogum, ki je bil potreben, saj ga je bilo pred napovedanim dogodkom strah. Ko se je s spremljevalci vračal v Rim, jim je zaupal, da ga ni več strah. Sam koncil pa je začel z besedami: »Naša mati Cerkev je polna veselja ...« Začelo se je nekaj pomembnega, nihče pa ni vedel, kako se bo končalo in kako daljnosežne posledice bodo iz tega dogodka izvirale. To lahko zaslutimo iz besed dunajskega kardinala F. Koeniga (bil je eden najbolj vplivnih koncilskih očetov), ki je kasneje povedal, da sta bila za sklic koncila potrebna dva papeža: eden ga je sklical (Janez XXIII.), drugi ga je zaključil (Pavel VI.). Koenigovo mnenje je bilo, da ga prvi nikoli ne bi končal, drugi pa najbrž nikoli začel.

Koncil se je torej začel, a preprosti verniki, posebej mladi, nismo skoraj ničesar vedeli o tem: ne kaj to sploh je, ne čemu je namenjeno, ne kaj naj bi iz tega sledilo. Potrebe po koncilu enostavno nismo čutili. Spomnim se, da so nekateri posamezniki takrat menili, da bo koncil prinesel take spremembe, da bodo od takrat dalje kar vsi ljudje morali hoditi v cerkev. Medijev tedaj še ni bilo v današnjem smislu; živeli smo v zaprtem svetu. Nekaj več so vedeli teologi, kolikor so imeli stik z zunanjim svetom. Koncil so pripravljali predvsem kardinali, škofje in teologi, ki so imeli več možnosti in večji vpliv. Pripravili so osnutke, ki so jih posredovali škofom, da so jih proučili in predlagali izboljšave. Slovenci smo ob začetku

koncila imeli le dva škofa, ob zaključku pa tri! Na vseh zasedanjih je bil le mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik.

Papež Janez XXIII. je sklical vesoljni koncil (ekumenski), da bi bil pastoralno navdihujoč. Papež Pavel VI. pa je kot novi papež začel 2. zasedanje (29. septembra 1963) z napovedjo vsebine tega zasedanja: »Glavni predmet tega zasedanja bo Cerkev in vse tisto, kar zadeva njeno notranjo naravo ... Poznavanje Cerkve oziroma zavest o Cerkvi, prenova Cerkve, edinost kristjanov, dialog Cerkve z današnjim svetom ...« Sedanji papež pa želi zlati jubilej, ki mu je dal ime Leto vere, izkoristiti zato, da bi kot priča koncila predstavil svetu bogastvo in pomen koncila, hkrati pa želi s tem zaustaviti nadaljnjo sekularizacijo današnje družbe. Bog daj, da se mu namera izpolni!

Leto vere smo obhajali tudi leta 1967, ko smo slavili 1900-letnico smrti prvakov apostolov Petra in Pavla, Slovenci pa smo istega leta obhajali tudi 1200-letnico pokristjanjenja naših prednikov – Karantancev. Leta 767 je umrl sv. Modest, škof, apostol Slovencev. Za visoko obletnico je prof. dr. Vekoslav Grmič za Mohorjevo koledar napisal poljuden, a zelo odmeven članek z naslovom *Premislek po koncilu*. V njem je razložil nekatera temeljna spoznanja, ki so osnova nauka II. vatikanskega cerkvenega zbora.

Zlati jubilej začetka koncila ima tudi delovni program: V Letu vere naj bi se vsi kristjani, še posebej tisti v okoljih, v katerih je brezbržnosti močno prisotna, zavedeli: »Vedno je Kristus žareče središče zgodovine in življenja!«

P. Zdravko Jakop

Mir in dobro skozi 50 let (1951-2001)

Ob več kot dvomesečnem bivanju v Avstraliji mi je p. Janez Tretjak v Adelaidi podaril knjigo z naslovom Pax et bonum, kar, kot vemo, po slovensko pomeni Mir in dobro. Knjiga, ki je kar precej debela in tudi težka, če moraš paziti na kilograme ob odhodu na letalo. Mimogrede, knjiga je ostala v Avstraliji, ker je bilo preveč kilogramov, sem jo pa našel v priročni knjižnici na Brezjah.

Že po nekaj dnevih, ko sem prišel nazaj pod Triglav k Mariji Pomagaj na Brezje, sem jo vzel v roke in začel brati od prve do zadnje strani, po večkrat sem si pogledal številne črne bele fotografije. Zanimiv tekst in mnoge fotografije, poleg vsega pa še izkušnja dobrega dva meseca „avstralovanja“ me je dodobra priklenila k branju knjige, ki sta jo sestavili gospe Draga Gelt in Veronika Ferfolja, Slovenki iz Avstralije. Že sam naslov pove, da knjiga govori o sv. Frančišku. Ne neposredno, posredno pa zelo, saj predstavi 50-letno delovanje njegovih sinov – frančiškanov in hčera – sester frančiškanek brezmadežnega spočetja, imenovanih tudi Slovenjebistriške sestre. Slednje so tam delovale res da polovico manj časa kot frančiškani do izdaje knjige, vendar so s svojim nesebičnim delom pustile močan in neizbrisen pečat med rojaki Slovenci v Avstraliji. Prenekatera solza in tudi bolečina je bila prisotna v srcu ljudi in tudi patrov, ko so morale oditi zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev. To se je zgodilo leta 1991 v Melbournu, zadnji dve sestri, s. Hilarija in s. Francka, sta bili v Sydneyu do leta 1997. Frančiškani pa so prišli v Avstralijo leta 1951 iz Amerike - to sta bila patra Beno Korbič in Klavdij Okorn.

Ko človek bere kratke življenjepise in predstavitve posameznih bratov in sester, more res začuti pestrost karizem, ki jih Bog deli posamezniku in jih ta potem „vnovči“ preko vsakdanjega služenja ljudem. Bralec more lepo spoznati takratne težke razmere v Avstraliji in pogumne Slovence, ki so se lotevali najrazličnejših preizkušenj, na katere so naleteli na Petem kontinentu, kamor so se zatekli zaradi političnih ali ekonomskih razmer. Kot Frančiškov brat občuduješ svoje starejše

sobrate v njihovi iznajdljivosti in tudi pionirskosti, kako in na kakšen način so to počeli. Dva sem že prej omenil; njuno začeto delo pa so nadaljevali in dopolnjevali p. Rudolf Pivko, p. Bernard Ambrožič, p. Filip (Inocenc) Ferjan in p. Odilo Hajnšek. Prav posebej pa je potrebno omeniti p. Bazilija Valentina, p. Valentina Jenka in p. Janeza Tretjaka, ki so končno vzpostavili skupnosti in s požrtvovalnimi Slovenci, ki so hkrati gradili svoje domove in še slovenske cerkve, postavili lepe in velike cerkve v Melbournu, Sydneyu in Adelaidi. Brez prvih patrov, ki so Slovence prvi nagovorili kot duhovniki Slovenci in jim delili zakramente in z njimi darovali svete maše v slovenskem jeziku, bi naslednjim patrom bilo zagotovo precej bolj težko. Knjiga seveda predstavi tudi ostale sobrate, ki so prišli pomagat trem stebrom (Baziliju, Valerijanu in Janezu!), če jih tako imenujem, na katerih še danes, če ne materialno pa duhovno stojijo slovenske skupnosti v Avstraliji. V prvih 50-ih letih pastoralnega delovanja slovenskega duhovnika med Slovenci v Avstraliji so v Melbournu delovali patri: Stanko Zemljak, Bernard Goličnik, Tone Gorjup, Niko Žvokelj in Metod Ogorevc; v Sydneyu pa patri: Lavrencij Anžel, Ciril Božič, Tomaž Menart, Filip Rupnik in nekaj mesecev, preden je šel v Melbourne - po smrti p. Bazilija leta 1997 - tudi p. Metod Ogorevc. Knjiga predstavi tudi delo škofijskega duhovnika, ki je pomagal oskrbovati tisoče Slovencev, ki so se razselili po Avstraliji in tudi na otoku Tasmaniji - to je gospod dr. Ivan Mikula. Omenjena pa sta tudi dva duhovnika, ki sta izšla iz avstralske slovenske skupnosti. To sta g. Edvard Sedevčič, sedaj upokojeni župnik v Sydneyu in g. Štefan Krampač SDB, župnik v Škofijah. V tem zapisu

se bom omejil zgolj na delovanje frančiškanov, ki so seveda skupaj s sestrami, ki so bile tam, naredili ogromno delo. Lahko bi skupno delo bratov in sester označili kot evangelist Janez na koncu evangelija delo in poslanstvo Jezusa Kristusa: „To je samo nekaj od tega, kar je storili bratje in sestre v času 50-ih let, ostalo pa je mnogo nezapisanega, kar ne bi mogli popisati eno za drugim vse knjige sveta, ki bi jih bilo potrebno zapisati.“

Kaj mi še posebej ostaja v spominu ob branju raznih prispevkov in pričevanj posameznikov? Ostaja mi njihova pastirska ljubezen do slovenskega človeka in domovine in ne nazadnje ljubezen do Boga, od koder so jemali moč za pogumno delo v prostranostih Petega kontinenta. Kolikokrat so kot „Dobri pastir“ v Jezusovi pri- liki naredili z avtom ure in ure dolge poti, da so lahko bili slovenski kristjani deležni svete maše v slovenskem jeziku. Zavedali so se tudi, da se bo kmalu izgubil slovenski jezik in z njim kultura, če Slovenci ne bodo imeli slovenskega duhovnika med seboj ali ob sebi. Prav duhovnost, kultura in narodnost gredo z roko v roki pri delu izse- ljenskih duhovnikov in vseh njihovih sodelavcev. Ob tem je potrebno seveda pohvaliti tudi števil- ne sodelavce, brez katerih slovenski duhovnik v Avstraliji ne bi bil tako uspešen, kot je. Preko nji- hovih pričevanjskih zapisov spoznaš ljubezen in spoštovanje do duhovnikov.

Ob branju pa moreš začutiti, da ni bilo vse ve- dno samo lepo. Je bilo tudi kar nekaj podtikanj in sumničenj ter slovenske razdeljenosti, ki je doma še mnogo bolj prisotna kot v Avstraliji; vendar je

needinost povsod rak rana občestvenosti. Bratje in tudi sestre so vse težave pogumno premostili in gradili mostove prijateljstva in medsebojnega razumevanja. Brez načrtnega druženja ob mizi kruha in vina, ki skoraj vedno sledi druženju ob Kristusovem oltarju, slovenski človek ne bi mogel ohraniti vere, kulture in slovenstva, kot ga je v teh 50. oziroma danes že 60. letih.

Knjiga lepo predstavi tudi začetek slovenskega mladinskega koncerta, ki je bil najprej v Melbo- urnu pod vodstvom p. Stanka Zemljaka in bo letos že 38. po vrsti. Lepo se vidi tudi ljubezen do Marije Pomagaj, ki je Slovence spremljala pov- sod. Patrov ni bilo strah govoriti po radiu, saj so na vseh središčih pripravljali radijske oddaje za Slovence, da se je tudi po radijskih valovih širila Kristusova blagovest, slovenska beseda in pesem. Da zaključim. Knjiga *Pax et bonum* – Mir in do- bro je čudovit knjižni spomenik frančiškanom in sestram, ki so zrasli iz korenin sv. Frančiška in v duhu prav Frančiškovega pozdrava Mir in do- bro delovali med rojaki Slovenci v deželi Svete- ga Duha, kot imenujemo Avstralijo. Knjigo toplo priporočam vsem, ki jih zanima, kako in na ka- kšen način se je naša frančiškanska provinca spo- padala z izzivi, ki jih je prineslo delo med Sloven- ci na Petem kontinentu. Iz tega, kar je zapisano, moremo tudi dobiti kakšno spoznanje, idejo ali navdih za prihodnost, ko se bo potrebno odločiti, do kdaj in na kakšen način spremljati rojake v dalj- ni deželi. MIR IN DOBRO!

p. Krizostom

KAJ SE DOGAJA V CERKVI

Kaj govori Duh Cerkvi na Slovenskem, se sprašujemo, ko se veselimo Leta vere, obe- nem pa doživljamo čistko, prevetritev, ki je zajela tudi škofe. Gre torej za pastirje, katerim so že preroki in posebej cerkveni očetje (sv. Avgu- štin, sv. Leon Veliki ...) posvečali veliko pozor- nost. Škofom in njihovi pastirski službi posebno mesto in skrb namenjajo tudi koncilski odloki. Zanimivo je, da so že na nicejski koncil prihajali škofje, ki so nosili znamenja mučenja, nekateri so bili med mučenjem celo pohabljeni. Bili so mu- čenci. V zgodovini Cerkve se je to ponavljalo tudi kasneje. Tudi na 2. vatikanskem koncilu so bili mučenci, med njimi tudi slovenski škof, božji slu- žabnik Anton Vovk. Imeli smo dobre pastirje: ne le bl. Antona Martina Slomška, tudi škof Maksi- milijan Držičnik je bil »forma gregis«. V novej- šem času to velja za pokojnega nadškofa Alojzija Šuštarja. Zdaj pa zmeda!

Tudi škofje so seveda otroci svojega časa. Lahko so visoko povišani ali tudi globoko ponižani. (Sv. Frančišek nas uči, da je treba duhovnike in škofe spoštovati zaradi njihove službe!) Pred 30 leti so »ugotovili«, da škof Grmič, potem ko so ga deset

let kovali v zvezde, ni primeren za ordinarija za- radi političnih nazorov in značaja; ko je odstopil kot pomožni škof, so mu nekateri zelo zamerili. Nastal je neke vrste vihar v krajevni Cerkvi. Zdaj je tak vihar, v katerem so ponovno »na udaru« škofje, nastal zaradi spolnih škandalov in finačne polomije. In ta vihar zagotovo ni zadnji v Cerkvi na Slovenskem. Po prvi svetovni vojni so iz Trsta izgnali škofa Andreja Karlina, zdaj pa je tja »pre- meščen« upokojeni nadškof Alojz Uran.

Verniki ne izpovedujemo vere v ordinariat ali Vatikan, pač pa neomajno vero v sveto katoliško Cerkev in v Boga. To drži kot pribito! Rešitev ni v izbiranju med vero v Boga in vero v Cerkev, am- pak v zvestobi. Brez duhovnikov in škofov na- mreč Cerkve ni.

Nekateri škofje so izgubili ugled, ker preveč govo- rijo, tudi drug o drugem. Poslušajo jih duhovniki, ki potem raznašajo govorice, ki jih seveda »bo- gato dopolnijo« in spravijo v medije. Sprva smo od škofov slišali, da smo največja ovira za novo evangelizacijo duhovniki in redovniki, zdaj pa moramo poslušati, da v sedanjem stanju posta- jajo ovira škofje. Zdaj torej drug drugemu nismo

zgled, ampak s prstom kažemo drug na drugega in iščemo krivca. Znana je tudi duhovniška invidia. Kdo je kriv za sedanje stanje? Najbrž ne boš rad priznal, da sva kriva oba, jaz in ti! Prav vsak lahko neko stanje poslabšuje ali izboljšuje.

Ustaviti se bo treba, opraviti temeljite duhovne vaje, vzeti cerkvene dokumente v roke, se vrniti k molitvi v kapele in se s srcem posvetiti pastoralnemu delu, sicer bodo vsi pastoralni načrti padli v vodo. Kaj nam Bog sporoča s sedanjim stanjem, s spolnimi škandali, finančnim polomom, z blatenjem škofov? Ali ni dovolj že to, da nas je vedno manj? Zdaj bomo pa še needini med seboj in zato nemočni! Kako naj potem pričakujemo sado ve Leta vere? Vsi smo na isti ladji in žalostno je, če drug drugega porivamo s krova, namesto da bi s skupnimi močmi jadrili v jasnih in temnih dneh. Bratje škofje in duhovniki, drugače moramo začeti! Igrati se ne smemo več! Narediti dve strani in razklati Cerkev in vernike v to vpeljati, je velik greh. Poznamo: Divide et impera! Notranji sovražnik je bolj nevaren kot zunanji. Ponižni moramo biti, ne glede na to, kje je kdo in kakšno službo vrši.

Nujno si je treba tudi odgovoriti na vprašanje o vzrokih vsega tega, kar se trenutno dogaja. Kdaj in kako se je sploh to začelo? Najbolj pa bomo

Cerkvi koristili, če bomo vestno izpolnjevali svoje duhovniško in redovniško poslanstvo. Prenášati govorice, take ali drugačne, ne bo prav nič pomagalo veri ljudi, ki so nam zaupani. Če pa v srcih ljudi ne bo prave in pristne vere, bomo tudi kot narod še naprej hiral in propadali. Vodi naj nas Sveto pismo: »Resnica vas bo osvobodila« (Jn 8,32), sv. Avguštin pa pravi: »Pot do resnice je prek notranjosti.«

Kar se dogaja v medijih, je krik osamljenega človeštva v iskanju lastne podobe. Družba je v hudi krizi, Cerkev pa je del družbe. Zato je kriza za Cerkev izziv, vendar le, če bo ohranila edinost. Needinost bi namreč imela večje negativne posledice, kot si morda mislimo. »Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile!« Nasprotnik (satan) pa si ničesar bolj ne želi, kot prav tega. Pa tudi sovražniki Cerkve ne! Zamisliti se moramo vsak nad sabo, in to čisto iskreno.

Vzemimo mašo Za različne potrebe 'A': »Utrdi vezi edinosti med verniki in duhovniki, med duhovniki in našim škofom I., med škofi in papežem I. Daj, da bo tvoje ljudstvo sredi razdvojenega sveta delovalo v službi edinosti in sloge.«

Ex abrupto napisal

p. Zdravko Jakop

MARIJINA PRIKAZOVANJA V PORČINJU

Porčinj je manjši kraj precej visoko nad Čedadom v Furlaniji, kjer živi le nekaj ljudi, tudi kakšen Slovenec se najde med njimi. Tu naj bi se leta 1855 Marija prikazala desetletni deklici Tereziki Dush (Duš). Terezika je imela osem let starejšega brata Janeza Baptista, ki je pozneje nastopil kot priča prikazovanj.

Zgodilo se je na praznik Marijinega rojstva. Tedaj je bil to zapovedan praznik. Kljub temu je mati Tereziko poslala s srpom na travnik, da bi nažela nekaj trave za kravo. Tam pa je deklico ogovorila Marija. Vzela ji je srp, češ da ne sme z delom skruniti praznika. Potem ji je Marija sama nažela nekaj trave, rekoč, da je bo dovolj za tri dni. Res je bilo tako. Marija se je poslovila z obljubo, da bo še prišla.

Pri drugem obisku je Marija deklici zaupala neko skrivnost, ki jo je Terezika odnesla s seboj v grob. Tretjič se je Marija prikazala 30. septembra 1855, in sicer v cerkvi, kjer so bili verniki zbrani pri molitvi. Marija je deklico poklicala k sebi k oltarju. Zbrani verniki niso videli Gospe, Terezika pa je rekla: »Klič me!« »Če te kliče, pojdi ... in naj ti da neko znamenje, da ti bomo lažje verjeli!« Marija je deklico peljala okoli oltarja in ji na hrbtno stran desne roke vtisnila križec. Ta je žarel kot zlato; ko je bila bolna, je bil rdeč; ko je umrla, pa je bil bled (bel). Marija je deklico Tereziko držala za roko in jo spre-

mljala po cerkvi in do doma. Ljudje je niso videli, dekleta pa je ponavljalo: »Poglejte, kako je lepa!« Pred domom se je Marija poslovila, deklici pa zabičala, »naj ljudje z delom ne skrunijo nedelj in praznikov, saj so namenjeni za počitek in molitev; naj ne preklinjajo, saj molitev trese svet ...« Ker je deklica imela znamenje (križec) in ker jih je Marija opozorila na zelo pomembno stvar, so ljudje vzeli opozorilo resno. Začeli so se zbirati k molitvi in kmalu so pričevanja tudi zapisali. Ker je deklica znala le slovensko, je Marija govorila slovensko. Tereziko so potem vzeli v sirotišnico in ji niso dovolili niti govoriti o prikazovanjih niti razkazovati znamenje na roki – križec. Potem je vstopila v red Sester Božje previdnosti, ki ga je prav tedaj ustanovil Luigi Scrosoppi, ki je veljal za drugega sv. Vincencija. Umrla je v Vidmu 17. avgusta 1870. Dočakala ni niti 25 let, a je svoje življenje preživela tako, da je umrla v duhu svetosti. Sicer pa o njej ni veliko znanega.

Zakaj Tereziki niso dovoli govoriti o prikazovanjih? Mlada je bila. Bali so se, da bi ji to škodilo in bi si domišljala, da je izbranka. Podobno je bilo z Bernardko iz Lurda in sv. Katarino Laboure, ki je morala upoštevati spovednikova navodila. Vendar so domačini ohranili pričevanja in lepe verske navade. Na kraju prvega prikazovanja so leta 1913 postavili kapelo, od koder se običajno vije procesija do župnijske cerkve.

Kakšen je bil tisti čas, kakšno je bilo 19. stoletje? Eno leto pred temi prikazovanji je bila razglašena verska resnica o Marijinem brezmadežnem spo-

četju (1854), tri leta za prikazovanji v Porčinju se je Marija prikazala v Lurdu (1858). Že leta 1846 pa se je Marija prikazala v Franciji na gori La Salette in dečku in deklici med jokom naročila »pregrehe očitati ljudem in jih k pokori opominjati«. (To omenja tudi bl. Slomšek v znanem Pastirskem pismu o vitanjski smreki leta 1852. Bog po Mariji prave vernike poučuje, grešnike svari in žalostne tolaži!)

Marijina prikazovanja so imela neki namen oziroma so bila odgovor. Tako naj bi bila npr. prikazovanja Katarini Laboure odgovor J. J. Rousseauju in K. Marxu, ki sta trdila, da zlo ni v človeku, ampak v institucijah (strukturah). Prikazovanja v Fatimi so bila odgovor na pojav komunizma v Rusiji. Spopadi med Italijo in Avstrijo so bili začetek rušenja Evrope. Posledice pa so bile dve svetovni vojni in komunizem. V Italiji so tedaj agitirali za plebiscit, ki ni bil toliko izraz volje ljudi, ampak je bilo v ozadju mednarodno, zlasti angleško prostozidarstvo (to gibanje je močno podpiralo revolucionarja Garibaldija, ki je pustošil v južni Italiji z namenom zrušiti papeštvo, kasneje pa so ga podpirali francoski liberalci pri rušenju katoliške Avstrije). Po plebiscitu se je začelo raznarodovanje, ukinjene so bile slovenske šole ... in v takem času in ozračju je bilo nemogoče govoriti o Marijinih prikazovanjih v slovenskem jeziku. To je bil tudi Trinkov čas.

Če bi bilo 19. stoletje drugačno, bi bil v Porčinju slovenski Lurd in bi imeli sveto Tereziko. Francoški mislec Leon Bloy (+ 1917) meni, da se je Marija v La Salettu do solz ponižala, da bi ljudi ganila, in v Porčinju na neki način vpila, da bi ljudje sprejeli »opomin«, pa ga niso. Da so ljudje lahko tako brezbrizni, je za Bloya tudi neke vrste čudež. In kako je danes v Porčinju? Leta 1992 so prikazovanja ponovno »odkrili«. Župnik iz Škednja pri Trstu, g. Carlo Gamberoni, je namreč začel ponovno zbirati pričevanja in zapise; trudi se, da bi videmska nadškofija vzela zadevo v roke in začela uradni postopek. V Porčinju zdaj živijo redovnice, ki molijo in sprejemajo romarje in jim postrežejo. Za Slovence je zanimivo že to, da je Marija govorila slovensko, kar dokazuje, da so tu živeli Slovenci. Zanimivo je tudi, da je Marija Tereziki dala znamenje (križec), drugod pa se je samo predstavila: v Lurdu z besedami »Brezmadežno spočetje sem.«, v Fatimi pa kot Kraljica rožnega venca. Pomembno je, da je deklica, ki je bila deležna videnj, živela in umrla v duhu svetosti in da so jo ljudje vedno imeli za »našo sveto Tereziko«.

Počakajmo, kaj bodo ugotovile raziskave. Zdržimo se prenapljenih sodb. Morda pride dan, ko bomo prikazanjem v Strunjanu (1512) in na Sveti Gori (1539) dodali še prikazanje v Porčinju (1855).

P. Zdravko

Celibat je izmislek papeža, ne Kristusa

Spolna abstinenca katoliških duhovnikov Huda preizkušnja za človeka, tudi glavni izvor spolnih prestopkov? – Celibata ne pozna ne Evangelizanska ne Pravoslavna cerkev, islam spolnost zapoveduje

Neredko, zlasti ob novicah o spolnih zlorabah ali o otrocih, katerih očetje so domnevno iz vrst duhovščine, se pojavijo javne pobude, pa tudi pobude duhovnikov, naj Rimskokatoliška cerkev preneha s odpravi celibata, a njen vrh vztraja pri ureditvi, zapisani v davnem 12. stoletju. Evangelizanski, islamski in pravoslavni duhovniki, ki celibata ne poznajo – pri pravoslavcih je celibat zapovedan le najvišjim predstavnikom Cerkve, duhovniki pa se lahko poročajo in imajo otroke –, s tem nimajo težav. Zato pa, da bi se jim ga le uspelo držati, toliko več molijo katoliški.

JANA ZUPANČIČ

»Stvari ni tako kritična, smo pa tudi duhovniki samo ljudje. Res je, da ogromno prijateljujem z ženskami, s molitvami ... in če bi se vsak sprehod ali pogovor ob kani končal tako, kot se poskusa prikazati, potem bi bilo takih otrok v Sloveniji bistveno več. A zadeva ni tako preprosta: človek si osebno želi mamljivosti, si domišlja vse mogoče, a prejem celibata ni tako enostaven. Ko sem bil posvečen v duhovnika, sem molil satno, naj mi Gospod nakloni milost, da se bom zmogel držati tistega, česar sem se zaobljubil, da bom spoštoval celibat.« Je pred dnevi za 24ur zvečer izjavil pater Bogdan Knava. Na vprašanje, ali bi moral Katoliška cerkev preveriti vprašanje celibata, pa je odgovoril: »V nekem doglednem času, morda, bodo lahko tudi poročeni moški duhovniki, a dvomim, da bom to doživel.« Za zdaj je pač tako, kot je, in »dejstvo, da se bomo morali celo življenje nečemu odpovedovati, z vstopom v duhovščino vzamemo v zakup.« Je povedal za Nodelo, »pa naj nam je to všeč ali ne, nam je žal ali ne, vendar se mora v življenju vsak človek lotiti čemu odpovedati.« Pater Bogdan je ob tem poročanje medijev o posameznih preslikavih duhovščine označil za krivično. »Primer ali dva, pa se še poroča tako, da se duhovniki počutimo, kot bi bili na zatonih klopi, in kot da ne bi obhajali trdnega dejstva, da večina duhovnikov živi pošteno in se torej drži celibata. Če izhajam iz sebe: zavedam se, da sem samo človek in da sem kot tak šibek, a se vseno trudim živeti po pravilih. Če ne bi, namreč ne bi mogel živeti sami s sabo.« Je razmišljal franciškanški duhovnik.

Slekel duhovniško suknjo

Najprej je bil kaplan, nato župnik, potem pa je zapustil duhovniški poklic, se poročil in si ustvaril družino. Danes je 50-letni Ivan Suhovertnik uspešen župan Mozirja, že tretja na svojem županijskem stolčku, pri čemer je že ob

prvi kandidaturi na lokalnih volitvah leta 2002 pomeril s konkurenco. Očitno mu menjava statusa niso zamerili niti verniki, večino volivcev pa je prepričal predvsem s svojo podjetnostjo, ko je se nosil talat, saj mu je uspelo obkrožiti kar sedem cerkva. Kot tak naj bi bil primeren tudi za župana, in res je tako, saj je Mozirje najhitreje razvijajoča se občina v tem delu države. Suhovertnik ni želel govoriti o tem, kaj se pri njem osebno pretehtalo, da se je odločil zapustiti duhovniški stan in si potem ustvaril družino: ali ravno želja po njej, ali je bilo breme celibata preveliko, ali pa so v ozadju drugi razlogi. Namerana pa o tem, »ko bom starejši, občutneje pisati v avtobiografiji. In verjamem, to bo zanimivo branje«, je dejal in poudaril, da ne želi komentirati nejnega dogajanja v slovenski Katoliški cerkvi, vseeno pa je dodal, da bi moral RKC razmisliti glede celibata: da ali ne. »Če se nekdo želi poročiti, bi bilo mogoče modro, da se mu to ugodi. In v tem ne vidim nikakršnega problema, ne za Cerkev, ne za duhovnike.«

Duhovnik in partner – je mogoče

Da stvari res lahko potekajo brez posebnih napetosti, kažejo prave družine dveh križanih veri in islamu. »V Evangelizanski cerkvi je že dolgo običajna praksa, da se duhovniki in duhovnice lahko poročajo in imajo družine. To mojemu menihu družina za poročeno duhovnico ali duhovnika ni nobena ovira pri opravljanju svojega poslanstva.« Je povedal mag. Geza Erniša, škof Evangelizanske cerkve augustinškega reda v Sloveniji. Na pomislek, da naj bi bilo vztrajanje RKC pri celibatu precej povzročeno s problemom dedovanja oziroma nasledstva, je Erniša odgovoril, da to pri evangelizantih ni noben problem. »Na materialnem področju so stvari popolnoma definirane: ko se duhovnik upokoji in gre ven iz župnije, vzame s seboj le tisto, kar je njegovo, s čimer je privrženec prišel, in tisto, kar si je v življenju legalno in legitimno pridobil s svojim delom. Tako seveda poskusa nekaj zadržati tudi za svoje potomce, kar v dandanašnjih časih ni lahko, a vse to je popolnoma razrešeno in se torej namrečno ve, kaj je last Cerkev in kaj last duhovnika. To imamo po mojem lepo urejeno in mislim, da tako tudi polska, je pa res, da Evangelizanska cerkev že v osnovi nima kdove kako velikega premoženja.«

»Glede celibata bi rekel zgolj nadejajo: Rimskokatoliška cerkev ima svojo legitimno pravico, da svoj nauk označi tako, kot se ji zdi, da je pravi. Mi ob tem ne dodajamo, da celibat ni zahteva Kristusa in se ga ne da utemeljiti niti iz Svetega pisma. In ker je za naš nauk najvišja in edina avtoriteta Božja beseda, iz katere izhaja celibat, ni kakor ni

POGLED NAZAJ – ČAS ZA KORAK NAPREJ?

Zagovornik obveznega celibata duhovščine je bil papež Gregor VII. (1020–1085), ki je z razlogi, da hoče preprečiti izgubljanje premoženja s dedovanjem, odpravil dolgoletno tradicijo poročenih papežev. Ta je bil tako začetnik clunijске reforme, ki je zahtevala predvsem neodvisnost duhovnikov in obnovo njihove moralne integritete. V zadnjih letih je pobud zahodni cerkvi k odpravi celibata čedalje več: od leta 2006 se skupina 300 duhovnikov v okviru pobude Pfaffa zaveza za odpravo celibata in posvečevanje ženskih duhovnic, podobna pobuda je prišla tudi od duravskega nadškofa, a vseh RKC se ne odziva. Papež Benedikt XVI. vztraja, da sta »celibat in sveta devičnost za duhovnike posebnega pomena«, uporniki iz vrst duhovščine pa je označil za »sebične in neuhodljive«.

Ivan Suhovertnik FOTO PRIMOŽ ŠKERT

Geza Erniša FOTO LUBO VUKELIČ

Bogdan Knava FOTO MAVRIC PIVK

Nevzet Polić FOTO IGRO MODIC

Bolj prisila kot osebna odločitev

Celibat Nekdanji katoliški duhovnik meni, da je večini pri njihovem duhovniškem delu bolj ovira kot pomoč

mogoče uveljaviti, so se reformatorji že pred nekaj stoletji odločili – z Martinom Luthrom na čelu, ki se je prav tako poročil –, da celibat ni kategorija, ki bi imela status neke verske resnice oziroma statusa condensatione, temveč gre za pobudo papeža iz 12. stoletja in ne Kristusova. Na vprašanje, ali morebiti sporna dejanja nekaterih duhovnikov, ki Rimskokatoliški cerkvi nikakor niso v prid, izvirajo prav iz nesvarnosti celibata, ki zahteva človekovo popolno odpoved sicer naravnim težnjam in potrebam, je škof Emila odgovoril: »Če naredimo neko analogijo namreč in Boga: Biblija govori tudi o tem, da naj se človeštvo rojeva, množi, naj se s potomstvom svet razvija naprej.«

Spolnost v verskih temeljih

»Islam zakonsko skupnost oziroma spolno življenje celo priporoča. Naš poslanec, boji prerok Mohamed, katerega življenjski slog je drugi izvor našega verskega prava, trdi, da je zakon del njegovega življenja, in kdor tega ne prakticira, ne more pripadati islamu. Tudi koran v poglavju Svetloba svetuje vernikom in vernikam, naj se poročajo, torej imamo to spodbodo vgrajeno že v samih verskih temeljih. Ker ne poznamo celibata, se imamo poročati, imajo otroke, svoje premoženje. Če je na primer verski voditelj zaposlen v skupnosti, se mu ponavadi zaradi obilice dela in dostopnosti 24 ur na dan v objektih ali v bližini skupnosti prisrčno službeno stanovanje. V njem živi, dokler je zaposlen, tudi pogosto so sklenjene tako, da je jama, da gre zgolj za službeno stanovanje. Ko konča delo ali se upokoji, ga mora torej zapustiti,« je islamsko prakso predstavil tajnik islamske skupnosti Nevzet Porč.

Z družino ali brez nje

Kaj je duhovništvo, kaj pa last Cerkev, je jasno tudi pri pravoslavni duhovništvu, ki imajo prav tako družine. A le del njih, necelebni red. Najvišji cerkveni dostojanstveniki, škofi in nadškofi, namreč priznavajo celibat oziroma si ga v vstopu v božjo službo sami izberejo, večina jih potem živi v moških samostanih. Duhovniki se lahko odločijo tudi za necelebni red, vendar se morajo poročiti še pred vstopom v vrste duhovščine – naknadno to ni mogoče oziroma je mogoče le po odločitvi, da ne bodo več opravljali bogoslužja, tako kot tisti, ki se odločijo za prostovoljni izstop iz celibatskega reda. Ti s tem nimajo več obveznosti do škofo, lahko pa še naprej pomagajo duhovnikom, vendar bogoslužja ne morejo več opravljati. »lahko sicer zaprosijo, da bi postali duhovniki, a če ni prošnje župnije, takega dela sploh ne morejo opravljati,« je povedal kopenski pater Tomo Čirkovič. Najvišja mesta v pravoslavni cerkvi so tako rezervirana za celibatni red, duhovniki (parohi) pa so lahko kvečemu namestniki škofov, a si jih mora ta izbrati, izbirni pa lahko v obeh redih, celibatnem in necelebnem. Čirkovič je poročal in ima otroke, in »ko se bom upokojil, bom v takšnem položaju kot tisti, ki opravljajo običajne službe. Imel bom pokojnino in tisto, kar mi bo uspelo v aktivni dobi pridržati – to bo predvsem zbir prispevkov, ki jih naši verniki prostovoljno namenjujejo nam, duhovnikom, kot priznanje za dobro opravljen del,« je dejal. S prihranki nekaterim uspe skupni tudi stanovanje ali sezidati hišo, in ta je seveda njihova, duhovnikom pa je službeno stanovanje na voljo le za čas njihovega opravljanja božje službe. »A tudi potem, ko se uradno upokojimo, lahko še naprej opravljamo bogoslužje – z blagodomnom nadrejenega škofa, seveda.«

Psihoterapevt Janko Bohak je bi deset let rimskokatoliški duhovnik, potem je izstopil iz duhovniškega stanu. Povedal nam je, da pri njem ni šlo za tipično zadevo, da bi se torej zaljubil v dekle, ampak za proces, ki je trajal dalj časa. V cerkveni instituciji je bilo vedno več stvari, s katerimi se ni strinjal, njen okvir mu je postal pretesen.

GORAZD LUTENKAR

Del Bohakove odločitve je bila tudi želja, da si ustvari družino; po izstopu je željo uresničil. Zdaj je že 30 let psihoterapevt in klinični psiholog ter predava na slovenski izpostavi dunajske univerze Sigmunda Freuda za psihoterapijo.

Po Bohakovih besedah je cilj celibata v Rimskokatoliški cerkvi ta, da bi se neporočeni duhovniki laže »z nedeljenim srcem« predali službi Bogu in ljudem. A problem je, da se večina duhovniških kandidatov čuti poklicano le v duhovništvu, ne pa v celibatu, ki ga zato ne morejo sprejemati »z veselimi srcem«; kot muno jo ga vzamejo v zakup in v mladozrelem optimizmu upajo, da bo že nekako šlo. Pokojni mariborski škof Vekoslav Grmič mu je nekoč povedal, da celibat zmore dovolj dobro sprejeti in ustvarjalno živeti približno desetina duhovnikov. Drugi se z njim mlačijo in jim je pri njihovem duhovniškem delu bolj ovira kot pomoč.

Janko Bohak FOTO TADEJ REGENT

Sicer je Bohak prepričan, da telesno zdrav odrasel moški lahko živi v celibatu. Vendar mora izpolnjevati dva pomembna pogoja. Prvič, da je psihično dovolj trden in zdrav in je »dovolj dober gospodar v svoji hiši«, čeprav Freud upravičeno meni, da to nikdar nismo povsem. Se pravi, da zmore z močnim jazon obvladovati svoje impulze tako, da med vagab in odgovor nani vedno vstavi premislek in se v skladu s njim odloči. In drugič, da je odločitev za celibat za res izraz njegovega globinskega čutenja, in ne zunanje prisile ali »krajnje lupčnje«, da čuti nekako takole: »zvo-jo individualno bom bolje in laže

speljal v tem življenjskem slogu. Ta vrednota, ta življenjski cilj, ki ga nameravam ustvarjalno živeti in mu posvetiti svojo življenjsko energijo, mi pomeni več od partnerskega ali družinskega življenja, zato se mi lahko odpovem, ne da bi se zaradi tega čutil prikrajšanega.

Bohak pravi, da so o neporočnosti Jezus in njegovi učenci nekoč razpravljali; on je bil neporočen, večina učencev poročeni. Zato jih je zanimalo, ali so lahko takšni, kakršni so, njegovi dovolj dobri sodelavci. In odgovoril jim je, da so tri skupine neporočenih: eni so takšni že od rojstva. Ni razlagal, zakaj in kako, ali z njimi

kaj ni v redu. Očitno ga niso motili. Druge so v to prisilile zunanje okoliščine, ljudje. Tretji pa so neporočeni zaradi božjega kraljevstva, se pravi zaradi osebne odločitve, zaradi neke velike vrednote ali cilja, ki se mu želijo povsem posvetiti. In Jezus je sklenil razpravo kratko in jedrasto: »Kdorkomore razumeti, naj razume.« Po Bohaku je težava obveznega celibata v Rimskokatoliški cerkvi – ta je edina od krščanskih cerkev uvedla obvezen celibat in vsem duhovcem navkljub pri njem vztraja – to, da večina katoliških duhovnikov spada bolj v drugo kot v tretjo skupino neporočenih.

Kar pogosta domneva je, da je posledica prisilnega celibata v Cerkviprecejšnja nagajenost duhovnikov k pedofiliji. Vendar nam je Bohak povedal, da za takšne sklepe ni trdnih temeljev v raziskavah. »Zato lahko odgovorjam le s primerom iz narave in s psihološkim premislekom: Če neki vodi povsem zapremo pot, ne le da jo delno zajezimo naravno pot proti morju, si bo ta energija prej ali slej našla neki stranski otok.«

Podobno kot za pedofilijo tudi za domnevno večjo razširjenost homoseksualnosti med duhovniki po Bohaku v raziskavah ni dokazov. A tudi če bi bilo med duhovniki zares več homoseksualnosti kot v splošni populaciji, to po njegovem mnenju še ni nujno posledica celibata. »Mogoče je namreč, da je pri nekom del motivacije za duhovništvo v Cerkviprav že ozaveščeno ali že nezavedno homoseksualno nagajenje,« je sklenil mariborski psihoterapevt.

V NOVEM TEDNU

Obletnica sojenja v zadevi Patria

Jutri se bo po dveh mesecih na ljubljanskem okrajnem sodišču nadaljevalo sojenje v tako imenovani zadevi Patria. Za začetek sodišče po videokonferenci načrtuje zaslišanje nekdanjega predsednika uprave Patrie Jorjme Wiltakorpija, priče, ki je poleg takratnega obrambnega ministra Karla Erjavca največkrat zagotavljala, da Patria posluje korektno in da v postopku je oklepniki za Slovenijo ni bilo nič spornega. Naslednji ponedeljek, 10. septembra, je prav tako po videokonferenci predvideno zaslišanje takratnega izvršnega direktorja Patrie Heikkija Veljaja Huikonen. S tem se seznam priči iz obtožnega predloga končuje, ko se bodo vrstile vse priče. Tožilstva, bodo na vrsti priče, ki jih bo predlagala obramba. Sodišče je za nadaljevanje glavne obrav-

nave rezerviralo vse ponedeljke v septembru in oktobru. Ker so se od petere obdolžencev združili narokov udeleževali le dva ali trije, medtem ko so se drugi opravičili zaradi »drugih obveznosti«, bomo videli, kako bo v prihodnje. Znano je, da v omenjenem postopku na zatožni klopi sedijo predsednik vlade in prvak SDS Janez Janša (stoji na sredini fotografiji), Jože Zagožen (sedl), brigadir Tone Krkovič (na levi), direktor Rotisa Ivan Črnkovič ter Walter Wolf (na desni), slovensko-kanadski poslovnež. Obtožni predlog jih bremeni kaznivih dejanj, povezanih z dajanjem ali sprejemanjem daril za nezakonito posredovanje v postopku izpisa in nakupa 135 tinskih oklepnikov Patria. Vsi očitke zanikajo. Sojenje vpletenim v »najtransparentnejši vojaški nakup v zgodovini države« se je začelo 5. septembra lani in v teh dneh »praznuje« (prvo) obletnico. L. R.

Albanec na obisku

Čeprav Slovenija nima posebno tesnih povezav z Albanijo – v nasprotju s prav tako večinoma z Albanci poseljenim Kosovom –, bo jutri na enodnevni obisk pripotoval njen premier Sali Ram Berisha (na fotografiji). Nekdanji srčni kirurg je zelo kontroverzna osebnost, saj je bil po študiju v Tirani in specializaciji v Franciji osebni zdravnik albanskega diktatorja Enverja Hoxhe in vodja komunistov na tiranski univerzi. Vendar je pravočasno zamenjal stran in leta 1990 zahteval uvedbo večstranskega sistema. Ko so ga konec tega leta res uvedli, je postal vodja največje nove stranke, Albanske demokratske stranke. V letih od 1992 do 1997 je bil predsednik države, od 1997 do 2005 pa vodja opozicije. Njegovi demokratski so v koalicijski z drugimi desnimi strankami leta 2005 spet zmagali na volitvah in Berisha je postal premi-

er, kar je 67-letni politik že zdaj. Z gostiteljem, slovenskim premierom Janezom Janšo, ki je prav tako prehodil zanimivo pot od zagreznega komuniste do desničarja, se bo Berisha pogovarjal predvsem o razmerah na tako imenovanem Zahodnem Balkanu, napredku Albanije na poti do Evropske unije ter o možnostih krepitve gospodarskega sodelovanja. Srečal se bo tudi s predsednikom Danilom Turkom in predsednikom državnega zbora Gregorjem Viranom, popoldne pa bo med kosilom

nagovoril še udeležence Strateškega foruma Bled. G. U.

Za šolanje otrok v Afriki

Uganda je za skoraj 14 Slovenij velika država v Vzhodnoafriškem tektonskem jarku, na severni obali Viktorije jezera. Tako kot večina črne celine ima v preteklih 150. letih zelo nesrečno zgodovino, od kolonialne nadvlade Britancev do vladavine po celotni afriški menili enega najbolj srohih diktatorjev Idiya Amina v 70. letih prejšnjega stoletja. Zato je razumljivo precej revna in nerazvita. V tej nacionalno zelo pisani državi živi tudi ljudstvo Batwa. Njegovi pripadniki so do pred kratkim živeli kot lovci in nabiranci v tamkajšnjih gozdovih, iz katerih so jih pregnali predvsem zaradi ustanovitve nacionalnih parkov za zaščito gorskih goril. Zdaj živijo na obrobju nekoč njihovih gozdov. Dokler so živeli kot lovci in nabiranci seveda niso potrebovali izobrazbe, zdaj je drugače. Vendar večina malih pripadnikov ljudstva zaradi revščine, diskriminacije, ker jih učitelji in sošolci ne sprejemajo, ne poznajo in ne razumejo njihovega položaja in kulture ter zaradi pomanjkanja razumevanja pomena izobrazbe sploh ne obiskuje osnovne šole. Zato sta slovenski društvi Edirisa in Mafatir pri dve afriški nevladni organizaciji izvedli projekt »Opolnomočenje ljudstva Batwa na poti k univerzalni osnovnošolski izobrazbi v Ugandi«; financiralo ga je tudi slovensko zunanje ministrstvo. Cilj projekta je bil, da bi z različnimi delavnici čim več pripadnikov ljudstva prepoznali, naj otroške polje-jo v osnovno šolo. Dosežke projekta bodo predstavili v četrtek popoldne v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani, kjer si do 23. septembra lahko ogledate tudi fotografsko razstavo Batwa. G. U.

NASLOVNIK PROVINCE

■ BREZJE

Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 537 07 00
fax: (04) 537 07 20
brezje@ofm.si
Za pos. brate:
01 - Bogdan; 02 - Peter;
03 - Leopold; 04 - Polikarp;
05 - Bonaventura; 06 - Stefan;
07 - Rafael; 08 - Leon;
11 - Herman; 18 - Silvin;

■ KAMNIK

Frančiškanski trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (01) 831 80 30
fax: (01) 831 80 50
kamnik@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
33 - Lavrencij; 36 - Pashal;
37 - Ernest; 38 - Franci
42 - Peter

■ KOPER

Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (0590) 73 470
fax: (0590) 73 475
koper@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Lucij; 2 - Andrej;
9 - Boris

■ LJUBLJANA-CENTER

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 93 00
fax: (01) 242 93 13
lj.center@ofm.si

■ PROVINCIALAT

tel.: (01) 242 93 10
fax: (01) 242 93 11

■ LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel.: (0590) 717 **
lj.bezigrad@ofm.si
*Za pos. brate namesto **:*
20 - Gregor; 21 - Regalat;
22 - Viktor; 25 - Jernej;

■ LJUBLJANA-ŠIŠKA

Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99
lj.siska@ofm.si
Za pos. brate namesto 70:
77 - Janez; 82 - Marjan;
83 - Andrej;

■ LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo

Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53
lj.vic@ofm.si
Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hieronim;
58 - Tomaž; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Andraž;
50 - Komisariat;

■ SESTRE KLARISE

Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

■ MARIBOR

Ul. škofa Maksimiljana
Držečnika 7
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 10
fax: (02) 228 51 12
maribor@ofm.si
Za pos. brate namesto 10:
13 - Tomaž H.; 14 - Bogoljub;
16 - Evgen; 15 - Krizostom
19 - Jože;

■ MOŠNJE

Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

■ NAZARJE

Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 17 53
nazarje@ofm.si

■ SESTRE KLARISE

Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

■ NOVA GORICA

Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51
info@samostan-kostanjevica.si
Za pos. brate namesto 0:
2 - Tomaž; 3 - David;
4 - Vili; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno

■ NOVA ŠTIFTA

Nova Štifa 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44
nova.stifta@ofm.si

■ NOVO MESTO

Frančiškanski trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79
novo.mesto@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Tadej; 3 - Marko;
4 - Simon Peter; 7 - Jan

■ STRUNJAN

Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48
strunjan@ofm.si

■ PROVINCIALNA HIŠA

Strunjan 134
tel. govorilnica:
(05) 678 21 21

■ SVETA GORA

Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
fax: (05) 330 40 38
sv.gora@ofm.si
Za pos. brate namesto 20:
22 - Bogdan; 25 - Hadrijan;
32 - Pavel; 30 - Miha
36 - Zdravko; - Ambrož

■ SVETA TROJICA

Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56
sv.trojica@ofm.si

Tujina

■ AVSTRALIJA

■ ADELAIDE - WEST HINDMARSH

Holy Family Slovenian
Mission
51 Young Avenue
AU - WEST HINDMAR-
SH SA 5007
tel.: 00 61 8 8121 3869

■ MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission

19 A'Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 00 61 3 9853 7787
fax: 00 61 3 9853 6176
mobitel:
0061 412 555 840

■ SYDNEY - MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission

313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 00 61 2 9637 7147 in
9682 5478
fax: 00 61 2 9682 7692
mobitel:
00 61 409 074 760 in
419 236 783

■ CURIA GENERALIS

Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

■ FRANCOSKA GVAJANA

P. Hugo A. Delčnjak
Paroisse Notre Dame
GF - 97315 SINNAMARY
Guyane Française

■ P. Milan Kadunc

Presbytere IRACOUBO
Le Bourg 97350 IRACOUBO
Guyane Française

■ ITALIA

P. Robert Bahčič
Curia generale
dei frati minori
Via S. Maria
Mediatrice 25,
IT - 00165 Roma
tel.: 0039 06 68 49 12 09

■ ZDA

■ JOHNSTOWN

St. Therese's Friary
536 Decker Avenue
US - JOHNSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

■ LEMONT

St. Mary's Friary
14246 Main Street, PO
Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94
(samostan)
tel. in fax:
001 (630) 257 64 32
(p. Blaž)
tel.: 001 (630) 257 51 02
(DDV)

Slovensko versko središče

tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

■ NEW YORK

St. Cyril's Friary
62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti

Provincialat: provincialni.minister@ofm.si
Definitorij: definitorij@ofm.si
Tajništvo province: tajnik@ofm.si
Prokuratura: prokuratura@ofm.si
Založba BF: zbf@ofm.si
Komisariat: komisariat@ofm.si
Generalna kurija: http://www.ofm.org
e-mail: [ime]@ofm.org
[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr.
mingen, secgen, formgen, missgen,
econggen, pax, acta, ipd.)

Elektronski naslovi bratov

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk - andrej.vovk@ofm@rkc.si
Anton Jerman - anton.jerman@email.si
Bernard Golčnik - bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik - bs1935@sbglobal.net
Boštjan Horvat - bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knave - bogdan.knave@rkc.si
Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež - boris.markez@rkc.si
Bruno Korošak - bruno.korosak@rkc.si
C. Gostečnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si
darko@pacific.net.au

David Šrumpf - p.david@siol.net
Dominik Papež - rojs2000@yahoo.com
Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si
Edvard Kovač - edvard.kovac@guest.arnes.si
Evgen Ketiš - evgen.ketis@gmail.com
Filip Rupnik - filipr@volja.net
Franci Seničar - franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše - kovse.franc@siol.net
Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek - jan.cvetek@gmail.com
Janez Papa - janez.papa@rkc.si
Janez Tretjak - tretjakj@gmail.com
Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si
Krizolog Cimerman - krizolog@verizon.net
Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si
Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar - mari.osredkar@ofm@siol.net
Marijan Cvitak - marijan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si
Matej Papež - pmatej.papez@gmail.com
Melhior Grošelj - mage.maister@gmail.com
Metod Ogorevc - metodofm@sbglobal.net
Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si
Niko Žvokelj - niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih - pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko - rafaels@libero.it
Regalat Razbočan - regalat@gmail.com
Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si
Stane Zore - stane.zore@rkc.si
Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec - tadej.strehovec@gmail.com
Tilen Urtelj - tilen.gregor.urtelj@rkc.si
Tomaž Hočvar - tomaz.hocvar@rkc.si
Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak - pater.vid@gmail.com
Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek - vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop - zdravko.jakop.ofm@gmail.com

Sicer pa velja za vse člane naše province, ki
imajo svoj osebni e-naslov tudi načelo: ime.
priimek@ofm.si

